

Kiezen voor Welkom

Ondersteuningsplan

2026-2030

PO3002.nl

Stichting Samenwerkingsverband
Noord- en Oost-Brabant

Leeswijzer

In het ondersteuningsplan staan afspraken die de schoolbesturen binnen een samenwerkingsverband maken over passend/inclusiever onderwijs. Dit ondersteuningsplan beschrijft de manier waarop alle leerlingen in de regio Roosendaal-Moerdijk-Halderberge-Rucphen-twee kernen van Drimmelen zo goed mogelijk de ondersteuning kunnen krijgen die zij nodig hebben. Dit ondersteuningsplan is gebaseerd op de vereisten zoals vermeld in de Wet op primair onderwijs, artikel 18a. Omwille van de leesbaarheid verwijzen we in het plan niet op detailniveau naar de verschillende artikelen.

Het ondersteuningsplan is het fundament van de werking van Stichting Samenwerkingsverband Roosendaal-Moerdijk (swv PO3002). We ontwikkelden het samen met onze partners in een veranderende omgeving. Dit betekent dat we gedurende de looptijd continu blijven reflecteren op onze aanpak en deze waar nodig bijstellen. Elk jaar worden in het najaar de jaarplannen voor het komende jaar toegevoegd en waar nodig spelen we in op de actualiteit. Bij het ondersteuningsplan horen bijlagen die voor de scholen de uitwerking van onze processen reflecteren. Om de leesbaarheid te vergroten zijn deze voor hen in een apart document beschikbaar. Deze bijlagen vormen een integraal onderdeel van het plan.

In dit ondersteuningsplan hebben we een aantal keuzes gemaakt:

- We kiezen voor de hij-vorm waarmee we naar iedere vorm van gender verwijzen.
- We kiezen voor leraren in plaats van leerkrachten.
- We proberen het aantal afkortingen en omschrijvingen van organisaties enerzijds te beperken en anderzijds toegankelijk te maken door een afkortingen/begrippenlijst in bijlage 1.
- In de literatuur staat de term jeugdzorg als totale geheel van jeugdhulpverlening, jeugdbescherming en jeugdreclassering. We kiezen echter voor de meest gangbare term in de dagelijkse realiteit namelijk jeugdhulpverlening.

- We kiezen voor de term onderwijs-ondersteuningsbehoeften, omdat specifiek gaat om wat leerlingen nodig hebben binnen het onderwijs.

Voorwoord

We leven in een tijd van snelle veranderingen, ethische dilemma's en polarisatie. Dat merken we iedere dag in ons eigen werk en dat van onze partners. In die veranderende wereld doet ons samenwerkingsverband haar werkzaamheden binnen het wettelijke kader dat passend onderwijs heet, maar waarbij de maatschappelijke opdracht inclusie tegelijkertijd onze opdracht is. Tussen kader en opdracht zit een spanningsveld dat gezamenlijk onderzoeken op strategisch, tactisch en operationeel niveau binnen het netwerk rond de leerling noodzakelijk maakt. Ook vraagt uitbreiding van onze wettelijke opdracht om nieuwe verbindingen en andere perspectieven.

Dit onderzoeken vraagt om samenwerking, en refererend aan de kardinale deugden, om wijsheid, moed, matigheid en rechtvaardigheid. Het vraagt ook om welkom! Het gaat over gezien en gehoord worden om wie we zijn en wat onze behoeften zijn. Het betekent ook welkom zijn om volwaardig mee te kunnen doen, grenzen aan te geven en te verkennen. Waar je wiegje ook heeft gestaan, hoe je straks ook gaat participeren in de samenleving en waar jouw (werkende) leven je tot nu toe bracht. We gaan komende jaren graag aan de slag over hoe we 'welkom' op de weg naar inclusie in gezamenlijkheid (verder) vorm kunnen geven.

In ons ondersteuningsplan Kiezen voor Welkom hebben we daarvoor de eerste stappen gezet. We bouwen daarbij voort op de eerdere ondersteuningsplannen. Velen dachten vanuit hun wijsheid en moed mee en in het voorliggende plan trachten we de balans tussen matigheid en rechtvaardigheid ten aanzien van de opgebouwde gewoonten te bewaren.

WELKOM!

Dank aan allen die hier op eigen wijze aan bijdroegen. We wensen onszelf een voortzetting van de gedachtewisselingen en het gezamenlijk optrekken toe. Ook gaan we ervoor zorgen dat dit ondersteuningsplan breed in passende communicatiestijl voor leerlingen, ouder(s)/verzorger(s) en alle andere betrokkenen toegankelijk wordt.

De formele route doorliepen we als volgt:

- Zwaarwegend advies DNR: 10 maart 2026
- Instemming OPR: 23 maart 2026
- Goedkeuring RvT: 26 maart 2026
- OOGO met gemeenten en swv ROOS vo: 16 april 2026
- Vaststelling door directeur-bestuurder: 16 april 2026
- Inzending naar de Inspectie voor het onderwijs: 16 april 2026
- Inwerkingtreding plan: 1 augustus 2026

Akke Tick

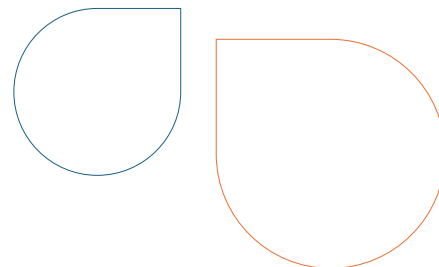
Directeur-bestuurder a.i. PO3002

Inhoud

Leeswijzer	2
Voorwoord	4
1. WAAR WE VOOR STAAN	10
1.1. Onze wettelijke opdracht	10
1.2. Ons richtinggevend kompas komende planperiode	12
1.3. Onze visie: via inclusiever naar inclusief onderwijs	14
1.4. Onze leidende principes	14
1.5. Onze kernwaarden	17
1.6. Tot slot	18
2. WAAR KOMEN WE VANDAAN	20
2.1. Trots op wat we samen hebben bereikt	20
2.2. Samen bouwen we verder	24
3. WAAR GAAN WE HEEN	27
3.1. Onze ambities	27
3.1.1. Ambitie 1: via inclusiever naar inclusief onderwijs.	28
3.1.2. Ambitie 2: Bevorderen van kansgelijkheid voor leerlingen	30
3.1.3. Ambitie 3: In stand houden en doorontwikkelen van dekkend netwerk van onderwijs- ondersteuningsvoorzieningen	33

4. DE ORGANISATIE ACHTER HET SAMENWERKINGSVERBAND	37
4.1. Swv PO3002 als werkorganisatie	38
4.2. Onze bedrijfsvoering: werkgeverschap, geschillen en privacy	43
4.3. Swv PO3002 als netwerkorganisatie	46
4.4. Onze relatie met ouder(s)/verzorger(s) en leerlingen	50
5. HOE WE DE ONDERSTEUNING ORGANISEREN	54
5.1. Het fundament: onze basisondersteuning	55
5.2. Extra ondersteuning: waar ligt onze focus	55
5.3. De top van de piramide: diepte ondersteuning	56
5.4. Onze arrangementen en voorzieningen	57
6. HOE BLIJVEN WE DOEN WAT WE ZEGGEN	59
6.1. Ons geïntegreerde kwaliteitszorgsysteem	59
6.2. Kwaliteitszorg en monitoring	60
6.3. Aandachtspunten, doelen en afspraken	64
7. DOELMATIGE INZET VAN DE MIDDELEN: ZO DOEN WE DAT	67
7.1. Organisatie- en financieel model	67
7.2. Ondersteuningsmiddelen	70
7.3. Voorzieningen: startgroepen, hybride hb-voorzieningen en onderwijsarrangementen	72
7.4. Meerjarenbegroting 2026-2030	72

7.5 Vermogenspositie samenwerkingsverband	73
7.6. Risicoanalyse	74
TOT SLOT	80
BIJLAGEN	81

WAAR WE VOOR STAAN

1. WAAR WE VOOR STAAN

1.1. Onze wettelijke opdracht

Elke leerling heeft recht op goed onderwijs: onderwijs dat aansluit bij zijn talenten, mogelijkheden en ontwikkelbehoeften. Samenwerkingsverband Roosendaal-Moerdijk (swv PO3002) vervult hierin een specifieke en verbindende rol. Wij streven naar een samenhangend netwerk van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen, in nauwe samenwerking met gemeenten en andere samenwerkingspartners. Zo willen we ervoor zorgen dat alle leerlingen een passende onderwijsplek vinden en krijgen, ongeacht hun onderwijs-ondersteuningsbehoeften.

De wettelijke taken van het samenwerkingsverband zijn onder andere:

- Het vaststellen van een ondersteuningsplan, waarin wordt beschreven hoe passend onderwijs en ondersteuning in de regio wordt georganiseerd.
- Het verdelen en toewijzen van ondersteuningsmiddelen en voorzieningen aan de scholen binnen swv PO3002, zodat scholen de ondersteuning kunnen bieden die leerlingen nodig hebben.
- Het beoordelen van toelaatbaarheid tot speciaal onderwijs (so) of speciaal basisonderwijs (sbo), op verzoek van het bevoegd gezag van de school waar de leerling is aangemeld of ingeschreven.
- Het adviseren over de onderwijs-ondersteuningsbehoeften van leerlingen, op verzoek van het bevoegd gezag van een school binnen het samenwerkingsverband.

- Het registreren en voorkomen van thuiszitters, waarbij preventie en tijdige interventie centraal staan.

Het wettelijke kader rondom passend onderwijs en de rol van samenwerkingsverbanden is de afgelopen jaren sterk veranderd. Sinds januari 2025 zijn wij bijvoorbeeld verplicht een ouder- en jeugdsteunpunt te onderhouden (zie paragraaf 4.4). Dit is een van de uitbreidingen van ons takenpakket die voortvloeit uit de verbeteraanpak passend onderwijs. Deze verbeteraanpak geeft samen met de Hervormingsagenda jeugd en de Kamerbrief van 14 april 2025 nieuwe inzichten en kaders waarbij nadrukkelijk wordt ingezet op vroegtijdige signalering, integrale ondersteuning en samenwerking met gemeenten en (zorg)partners.

Daarnaast houdt het samenwerkingsverband rekening met het toezichtkader van de Inspectie van het Onderwijs, dat sinds 2025 van kracht is. Het toezichtkader (bijlage 2) legt onder andere de nadruk op:

- De kwaliteit en toegankelijkheid van ondersteuning, inclusief de effectiviteit van ondersteuningsvoorzieningen en arrangementen.
- De samenwerking met scholen, gemeenten en andere partners, met bijzondere aandacht voor de aansluiting tussen onderwijs en jeugd- en maatschappelijke ondersteuning.
- Het monitoren van resultaten en effecten, zoals het voorkomen van thuiszitters en het verbeteren van kansen voor kwetsbare leerlingen.

- Ouder- en leerlingparticipatie, waarbij betrokkenheid en inspraak structureel onderdeel zijn van het beleid en de uitvoering.

Met dit kader als richtlijn werken we continu aan het verbeteren van de kwaliteit van ondersteuning in onze regio.

1.2. Ons richtinggevend kompas komende planperiode

Een school is meer dan een alleen een plek om te leren. Het is een oefenplaats om later deel te kunnen nemen aan de samenleving, waarin leerlingen en het netwerk om hen heen te maken krijgen met verschillende culturen, achtergronden, opvattingen en talenten. Een inclusieve samenleving vraagt dat we verschillen respecteren en iedereen laten meedoen. Op school leggen we hiervoor de basis door leerlingen hiervan bewust te maken en hen te vormen. Zij zijn immers de bouwers van de samenleving van morgen en inclusief onderwijs legt daarvoor het fundament.

Willen in plaats van moeten

Binnen het onderwijs zien we landelijk een beweging van passend naar inclusief onderwijs. Een beweging die vanuit het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) is ingezet met de routekaart naar inclusief onderwijs in 2035. Het initiatief voor inclusief onderwijs ligt echter niet bij het ministerie. Ook leerlingen zelf vragen geregeld om een school waar iedereen kan meedoen en veel volwassenen geven, terugkijkend op hun eigen schooltijd, aan dat het samen leren en elkaar zien en gezien worden van meerwaarde is geweest. Deze inzichten worden ondersteund door meerdere rapporten. Tegelijkertijd weten we ook dat de omgang met gelijkgestemden (peers) belangrijk is om goed tot ontwikkeling te komen.

Door te leren omgaan met verschillen, ontwikkelen leerlingen empathie, sociale vaardigheden en veerkracht. Ze leren ook zichzelf te kunnen zijn en te zien dat iedereen iets te bieden heeft. Mooi is dat het twee kanten op werkt. Leerlingen die (vanuit de huidige opgaven gedacht) extra ondersteuning nodig hebben, krijgen de kans om zich te ontwikkelen in contact met anderen. Leerlingen zonder een specifieke ondersteuningsvraag leren geduld op te brengen, samen te werken en flexibel te zijn en dat niet alles op hun tempo of hun manier gaat.

Laten zien door het zelf te doen

We realiseren ons dat de ontwikkeling naar inclusief onderwijs geen gemakkelijke opgave is gelet op de complexe realiteit en grote (maatschappelijke) opgaven waar onderwijs, gemeenten en jeugdhulpverlening voor staan. Hoewel niet alle antwoorden voorhanden zijn, hebben we de laatste jaren binnen het samenwerkingsverband met elkaar al mooie stappen gezet richting inclusief onderwijs. De uitdaging zit vaak in het anders kijken en denken. Overtuigingen en automatische reacties kunnen ons daarbij in de weg zitten.

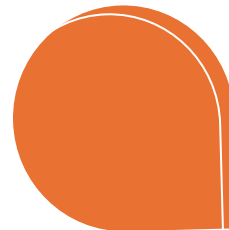
“We willen wel, maar het is te complex” zijn gedachten die ons kunnen vasthouden in een manier van denken die (onbewust) anderen buitensluit. Als we verder vooruit willen, dan is het belangrijk te erkennen wat ons soms belemmert om inclusief te denken en handelen en dat we proberen deze obstakels te overstijgen. Bewustwording speelt hierbij een grote rol. Inclusief onderwijs begint niet bij regels of systemen, maar bij de onderwijsprofessionals zelf en het netwerk er omheen.

Rol schoolbestuur en schoolteam

Door als bestuurder openlijk inclusie uit te dragen en als schoolteam inclusie voor te leven, elkaar hierover te bevragen, te reflecteren op excluderende gedachten en iedere dag (ook al zijn het kleine) keuzes hierin te maken, geven we samen vorm aan de route richting inclusiever onderwijs. Dit vraagt om een gezamenlijke bereidheid van professionals om met elkaar te blijven leren en nieuwe inzichten tot zich te nemen. Het vraagt ook om samenwerking op alle niveaus en over de muren van de school heen. Hoe beter we elkaar leren kennen, begrijpen, vertrouwen en onze krachten bundelen, hoe sterker we samen staan als het om inclusie gaat. Ruimte voor het niet-weten en begrip voor eenieder zijn daarbij van belang en dragen bij aan teamontwikkeling. Dit betekent niet dat we het altijd eens zijn.

Samen verder ontwikkelen

In dit ondersteuningsplan is inclusief onderwijs geen absoluut weten, maar een richtinggevend kompas. Hiermee nemen we samen verantwoordelijkheid voor de verdere ontwikkeling van passend via inclusiever naar inclusief onderwijs. We schrijven hier expliciet ‘verdere ontwikkeling’, omdat we erkennen en trots zijn dat we de

afgelopen jaren al mooie stappen hebben gezet en dagelijks zetten. In passend onderwijs zit inclusie immers ook besloten. Inclusie is geen ideaalbeeld. Het is een uitgangspunt, om zo een omgeving te kunnen bieden waarin leerlingen kunnen groeien en tot bloei komen. Een omgeving waar ook iedere volwassene ruimte krijgt.

1.3. Onze visie: via inclusiever naar inclusief onderwijs

Via inclusiever naar inclusief onderwijs: daar ligt de komende planperiode de nadruk op. Dat betekent dat we met elkaar stappen willen zetten om het onderwijs zo in te richten, dat alle leerlingen welkom zijn in onze regio, zich daar gezien en gehoord voelen, en volwaardig mee kunnen doen. Zo kunnen leerlingen met en zonder onderwijs-ondersteuningsbehoeften dicht bij huis samen naar school gaan. Zij zitten bij elkaar in de klas en als dat niet kan, zoeken we naar momenten waarop zij elkaar kunnen ontmoeten. Het gespecialiseerd onderwijs ondersteunt hierbij door expertise te bieden aan reguliere scholen en voor sommige leerlingen (steeds minder wordend in aantal) een beter passende plek in te richten.

1.4. Onze leidende principes

De keuzes die we maken rond inclusiever onderwijs toetsen we aan onze leidende principes. Zij zijn het uitgangspunt van ons handelen en zijn als het ware onze vuistregels voor beleid en actie.

Voortbouwen op wat goed gaat

Als samenwerkingsverband (swv) zijn we zijn trots op wat we de afgelopen jaren bereikt hebben. We versterken onze kwaliteiten en werken aan onze uitdagingen. We zien een verschuiving bij de aangesloten schoolbesturen van een bestuurs-eigen verantwoordelijkheid naar een collectieve verantwoordelijkheid als het gaat om inclusiever onderwijs, zowel tussen reguliere scholen onderling als tussen regulier en gespecialiseerd onderwijs.

Leraren en onderwijsondersteunend personeel vormen de basis

Naast aandacht voor de leerlingen, zijn zorg en aandacht voor de leraren en andere onderwijsprofessionals essentieel. Zij zijn immers rolmodel en onze schakel naar de leerling. In de dagelijkse praktijk doen zij een beroep op een breed scala aan didactische en pedagogische vaardigheden, zoals omgaan met verschillen, gedifferentieerd werken en effectief klassenmanagement. In sommige situaties kunnen leraren of teams toch handelingsverlegenheid ervaren. Het swv draagt aan professionalisering bij door schoolbesturen en scholen te ondersteunen en te inspireren, bijvoorbeeld door het faciliteren van kennisdeling, intervisie en reflectie.

Contextgericht denken

Niet de vraag waar en door wie een leerling het best ondersteund kan worden staat voorop, maar hoe we samen de omgeving (school, klas en netwerk rond de leerling) zo kunnen inrichten dat iedere leerling die voor een school kiest, daar de begeleiding en ondersteuning krijgt die hij nodig heeft. Dit betreft ook begeleiding en ondersteuning die niet altijd in de handen van het onderwijs ligt.

Kijken naar wat de leerling nodig heeft

Iedere leerling heeft het recht om zich te ontwikkelen ondanks en dankzij hetgeen hij als persoon of omgeving meebrengt. Het swv richt zich samen met partners op wat de leerling aan onderwijs en onderwijs-ondersteuningsbehoeften nodig heeft.

Samen met ouder(s)/verzorger(s) en leerling werken aan een passende ontwikkeling

Onderwijsprofessionals zetten de ontwikkeling van de leerling centraal. Dit gaat vaak veel verder dan alleen het onderwijs op school. Het gaat erom hoe de leerling zich het beste kan ontwikkelen. Daarbij is het essentieel om mee te nemen wat ouder(s)/verzorger(s) en de leerling zelf passend vinden.

Brengen van ondersteuning naar waar de leerling onderwijs volgt

Om verwijzing naar externe ondersteuning zoveel mogelijk te beperken, brengen we de ondersteuning waar nodig en mogelijk naar de plek waar de leerling onderwijs volgt, met inachtneming van de deskundigheid van de onderwijsprofessional. Het betreft ondersteuning in de breedste zin van het woord, zowel gericht op onderwijs-ondersteuningsbehoeften als daarbuiten. We realiseren ons dat samenwerking met jeugdhulpverlening en gemeenten hierbij essentieel is, juist voor de leerlingen die buiten het onderwijs dreigen te vallen. Zij hebben een belangrijke rol en verantwoordelijkheid in het organiseren en toegankelijk maken van passende ondersteuning buiten het onderwijs. Samen met hen werken we aan een preventieve aanpak, met het oog op inclusief onderwijs.

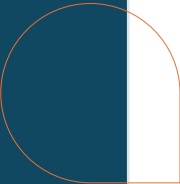
Omarmen van complexiteit met creativiteit en vernieuwing

Als uitgangspunt hanteren we dat er altijd meer kan dan we denken. We gaan steeds op zoek naar mogelijkheden, kijkend vanuit wat er nodig is. Ook als het (nog) niet helemaal binnen het kader past. Obstakels zien we als kansen om naar creatieve oplossingen te zoeken. Middelen zijn geen voorwaarde voor het stimuleren en omarmen van innovatieve ideeën. Tegelijkertijd kunnen middelen wel helpend zijn.

Samenwerken en verbinden

Als swv willen we ons samen verantwoordelijk voelen voor alle leerlingen in onze regio. Daarbij zoeken we steeds actief de samenwerking en verbinding op, zijn we benaderbaar en bereikbaar om samen stappen vooruit te zetten en blijven we elkaar inspireren. We zijn ons ervan bewust dat dit essentieel is voor het daadwerkelijk vorm en inhoud geven van inclusiever onderwijs als

uitgangspunt. Het uitspreken van verwachtingen, het benoemen van het spanningsveld en van knelpunten hoort daar ook bij. Zo weten al onze partners waar ze aan toe zijn, gaan we moeilijke gesprekken niet uit de weg en blijven we de verbinding behouden. Dat doen we zowel intern als samen met onze partners.

1.5. Onze kernwaarden

Kernwaarden zeggen iets over onze overtuigingen. Ze drukken uit waar we voor staan en ook hoe we intern en extern met elkaar om willen gaan. In situaties waarin we het even niet weten, kunnen onze kernwaarden richtinggevend zijn.

Respectvolle dialoog

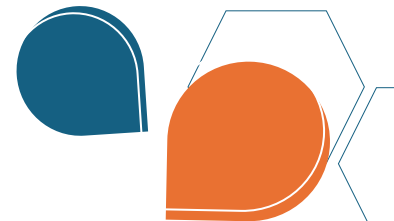
We spreken in principe met elkaar en niet over elkaar. We doen dit op een respectvolle, zorgvuldige en positieve manier. Zo bouwen we samen aan een open cultuur waarin we elkaar versterken. Samenwerken met alle betrokkenen, over de domeinen heen, vraagt dat we elkaars taal begrijpen, van en met elkaar leren, vragen durven stellen en echt luisteren. Dat we ervoor zorgen dat iedereen zich gehoord en gezien voelt. We spreken waardering uit, geven complimenten en werken vanuit opbouwende feedback. Daarnaast creëren we ruimte om onvolkomenheden, belangen en lastige onderwerpen bespreekbaar te maken.

Openheid en vertrouwen

We hebben vertrouwen in elkaar, in de eigen kracht van de leerling en in de netwerkorganisatie die we samen vormen. We gaan uit van de goede intenties, deskundigheid, openheid, samenwerking en relatie van en met de ander, waaruit ons vertrouwen blijkt.

Betrouwbaarheid

We zeggen wat we doen, en doen wat we zeggen. Kunnen we onze afspraken niet nakomen, dan maken we dat ken- en bespreekbaar. We betrekken iedereen erbij, werken open en transparant.

Reflectie

We zijn bereid en in staat om te reflecteren op ons eigen handelen. Hierdoor ontstaat ruimte om samen te leren en te groeien. Zo'n cultuur van reflectie versterkt niet alleen de onderwijsprofessional, de school en het swv, maar ook de kwaliteit van het onderwijs en de samenwerking.

Eigenaarschap en gezamenlijke verantwoordelijkheid

We voelen ons eigenaar van de (onderwijs-ondersteunings)behoeften van de leerling, ouder(s)/verzorger(s) en professionals. We schuiven niet af naar elkaar en blijven betrokken vanuit onze gezamenlijke verantwoordelijkheid. Iedereen neemt eigen regie en toont eigenaarschap voor de leerling en het hele netwerk eromheen.

Doelgericht

Onze individuele en gezamenlijke doelen zijn helder en we dragen ze uit. Er is duidelijkheid over de taken, rollen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden op elk niveau. De doelen vertalen we naar hun betekenis voor de leerling, ouder/verzorger, professional, school en organisatie.

1.6. Tot slot

Gezamenlijk staan wij dus voor de ontwikkeling richting inclusiever onderwijs. We creëren in gezamenlijkheid een onderwijsomgeving waar alle leerlingen welkom zijn en kunnen groeien. We bouwen voort op wat goed gaat, werken samen met partners en zorgen dat leerlingen krijgen wat zij nodig hebben om zich optimaal te kunnen ontwikkelen.

WAAR KOMEN WE VANDAAN

2. WAAR KOMEN WE VANDAAN

In de aanloop naar het nieuwe ondersteuningsplan hebben we tijdens diverse bijeenkomsten met scholen en ons netwerk teruggeblikt op de ambities en doelen in het vorige ondersteuningsplan (2022 – 2026). We hebben input en inspiratie opgehaald over wat goed gaat, wat we willen behouden en wat onze uitdagingen zijn.

2.1. Trots op wat we samen hebben bereikt

We zijn trots op wat het swv de afgelopen planperiode heeft bereikt. Zo is er meer aandacht voor preventie en samenwerking tussen betrokkenen alsook de soepele overgang van leerlingen van het po naar het vo. Tevens zijn er flinke stappen gezet in de bewustwording over inclusie en de beweging van passend naar inclusiever onderwijs. Ook kregen we in 2026 op al onze resultaatsgebieden vanuit de onderwijsinspectie voldoende. Zij kwamen in oktober 2025 op bezoek.

Samenvattend (uitgebreide evaluatie in bijlage 3) zijn de volgende aspecten te benoemen:

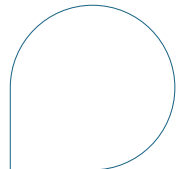
- Binnen veel scholen is de mindset veranderd dat inclusiever onderwijs goed onderwijs is, waarbij de behoefte van de leerling centraal staat in plaats van de methode. Het urgentiebesef rondom inclusie groeit. Er is steeds beter zicht op wat kan en (nog) niet.
- Er zijn tijdelijke hybride voorzieningen, zoals Zonnewijs en Eigenwiz, gerealiseerd. Van daaruit vindt coaching on the job van leraren plaats.
- Het contact met de leerplichtambtenaar en verbindingsofficier van het samenwerkingsverband is laagdrempelig en goed.

- De afgelopen periode maakte de koppeling van de jeugdprofessional van de gemeente aan scholen alsook zijn of haar aanwezigheid op de scholen, de lijnen tussen onderwijs, jeugdhulpverlening en gemeente korter. Vanuit onderwijs is de wens dit te behouden.
- De overgang van de voorschoolse settingen naar het primair onderwijs is warm, duidelijk versterkt en wordt verder door ontwikkeld.
- De onafhankelijkheid van het Ouder- en jeugdsteunpunt (OJS) en de korte lijn tussen het OJS en de jeugdprofessional/zorg.
- Er zijn stappen gezet in de soepele overgang van leerlingen van po naar het vo, door de warme overdracht van het po naar het vo en verschillende initiatieven voor leerlingen met onderwijs-ondersteuningsbehoeften in groep 7 en 8.

Ontwikkelingen interne organisatie

Ook de interne organisatie van het samenwerkingsverband is de afgelopen jaren verder geprofessionaliseerd. Met het swv ROOS vo is de afspraak gemaakt dat de ontwikkeling van het huidige ondersteuningsplan waar mogelijk in een gezamenlijk, afgestemd, paralleltraject verloopt. In het kader van inclusie is meer rond de tafel gezeten met gemeenten en is een doorstart gemaakt om de Regionale Educatieve Agenda (REA) te kunnen ombouwen naar de werkagenda inclusiever onderwijs, zodat onderwijs en gemeenten samen mogelijk maken dat steeds vaker kinderen thuisnabij naar school kunnen.

De omstandigheden waarmee onze regio te maken heeft waren niet voor de hand liggend. Swv PO3002 heeft binnen vier jaar tijd vier (interim) bestuurders gehad. Ook zijn er veel wisselingen geweest bij schoolbestuurders en schoolleiders. Tegen deze achtergrond zijn we des te trotser op het oordeel van de Inspectie van het Onderwijs. We zijn op alle zes kwaliteitsstandaarden met een voldoende beoordeeld. Dit positieve resultaat hebben we samen met ons brede netwerk gerealiseerd.

Onze cijfers

In de afgelopen planperiode (2022-2026) zien we binnen het samenwerkingsverband verschillende ontwikkelingen in de deelnamepercentages, het totale leerlingenaantal, het aantal toegekende tlv's en het aantal thuiszitters. Deze ontwikkelingen geven ons inzicht in de mate waarin het ons als swv al lukt om inclusiever onderwijs in te richten, Onderstaande tabellen bieden een overzicht van de gegevens per jaar (t/m 2025):

Tabel 1. Deelnamepercentage (2022–2025)

Jaar	Deelnamepercentage sbo	Deelnamepercentage so
2022	2,08%	2,39%
2023	2,00%	2,38%
2024	2,29%	2,34%
2025	2,09	2,28%

Tabel 2. Leerlingenaantal swv PO3002 (2022–2025)

Jaar	Aantal leerlingen in het po	Aantal leerlingen in het sbo	Aantal leerlingen in so
2022	13.080	278	319

2023	13.186	275	328
2024	13.049	314	320
2025	13.676	286	312

Tabel 3. Aantal afgegeven tlv's (2022–2025) (zowel eerste aanvragen, als herindicaties)

Jaar	Tlv sbo	Tlv so	Tlv cluster 3 ZML	Tlv cluster 3 LG en MG	Tlv cluster 3 LZ	Tlv cluster 4
2022	98	136	53	21	3	59
2023	104	99	36	16	3	44
2024	80	86	34	16	1	35
2025	53	80	27	11	2	40

Tabel 4. Aantal thuiszitters (2022–2025)

Jaar	Thuiszitters (Ingrado)	Vrijstelling 5a	Absoluut verzuimers
------	------------------------	-----------------	---------------------

2022	6	37	13
2023	8	34	9
2024	1	41	1
2025	0	49	0

Onze financiën

Onze financiën waren de afgelopen jaren op orde. We hebben ons beleid kunnen continueren mede dankzij opgebouwde reserves. We streven nu naar een sluitende begroting. Om financieel gezond te blijven is een daling in het aantal afgegeven toelaatbaarheidsverklaringen noodzakelijk. We maakten ook een begin met het gesprek rondom alternatieve financiering voor leerlingen die niet de volledige onderwijstijd naar school gaan (deeltijdfinanciering) en de instroom van leerlingen met nieuwe onderwijs- ondersteuningsbehoeften.

We hebben subsidie aangevraagd gericht op (hoog)begaafde leerlingen en thuiszitters. Deze subsidies zijn ontvangen en zetten we in om deze leerlingen een passende onderwijsplek te bieden.

2.2. Samen bouwen we verder

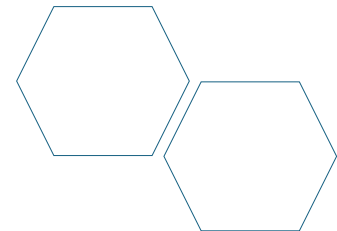
Scholen zijn in de afgelopen planperiode inclusie meer gaan omarmen. Dit heeft geleid tot zichtbare stappen richting inclusief onderwijs en waardevolle samenwerkingen. De aandacht voor een versterkt ondersteuningsaanbod

binnen de school, een soepele overgang van de voorschool naar het po, naar het vo en preventieve maatregelen hebben hun vruchten afgeworpen.

Tegelijkertijd blijft het een gegeven dat goed onderwijs voor leerlingen met specifieke onderwijs- ondersteuningsbehoeften nooit op zichzelf staat, maar afhankelijk is van de betrokkenheid van ouder(s)/verzorger(s), jeugdhulpverlening, gemeenten en andere partners. Dit alles tegen de achtergrond van maatschappelijke vraagstukken en uitdagingen waar het onderwijs onvermijdelijk ook mee te maken heeft. In onze regio hebben we te maken met een achterstandsscore ruim boven het landelijk gemiddelde. Daarnaast is niet de vraag waar of door wie een leerling het beste geholpen kan worden relevant, maar hoe we de omgeving rond de leerling zo kunnen inrichten zodat ondersteuning een vanzelfsprekend onderdeel is van het onderwijs. Dit vraagt om contextgericht denken.

Met dit alles in ons achterhoofd beschrijven we in het volgende hoofdstuk de ambities en doelen waarmee we de komende periode verder richting willen geven aan onze gezamenlijke opgave.

WAAR GAAN WE HEEN

3. WAAR GAAN WE HEEN

3.1. Onze ambities

Om de koers van dit plan te concretiseren en te realiseren, heeft swv PO3002 samen met alle betrokkenen drie ambities geformuleerd. Hier leggen we in de periode 2026 – 2030 de focus op.

1. Ontwikkelen via inclusiever naar inclusief onderwijs.
2. Bevorderen van kansengelijkheid voor leerlingen.
3. In stand houden en doorontwikkelen van dekkend netwerk van onderwijs-ondersteuningsvoorzieningen.

In dit hoofdstuk lichten we de ambities toe: het strategische ‘wat’ dat richting geeft aan ons handelen in de komende jaren. Per ambitie verduidelijken we wat we eronder verstaan en wat onze doelen en subdoelen zijn. De concrete uitvoering van deze ambities en doelen, het ‘hoe’, krijgt vorm in de jaarplannen. Daarin evalueren we de doelen/subdoelen en activiteiten, en waar nodig passen we deze aan met het oog op (maatschappelijke) ontwikkelingen dan wel voortschrijdend inzicht. Uiteraard zodanig dat het meetbaar blijft en richtinggevend is. Zo bewaken we de kwaliteit en voortgang van dit ondersteuningsplan.

Voor alle bovenstaande ambities geldt dat dit geen nieuwe initiatieven betreft. De afgelopen planperiode hebben we op al deze gebieden al mooie stappen gezet en ontwikkelingen door gemaakt. Voorbeelden hiervan zijn:

- Verschillende scholen organiseren samenwerkingen met zorg, zoals bijvoorbeeld de groepen van WijSamen op de Kroevendonk en Klimroos, samenwerkingen met Bravis of met zorginstellingen als SDW en Joki-C.
- Er zijn binnen het samenwerkingsverband verschillende collectieve voorzieningen ingericht om leerlingen in onderwijs-ondersteuningsbehoeften te voorzien, zoals Zonnewijs, Eigenwijz, Wonderwijs en de startgroepen.
- Er ontstaan samenwerkingen tussen het gespecialiseerd onderwijs, zoals de samenwerking tussen Het Bastion en sbo Het Palet gericht op kleuters, het organiseren van workshops door de Mytyschool en een samenwerking tussen sbo De Sponder en so De Kameleon om leerlingen uit het so te laten doorstromen naar regulier voortgezet onderwijs.
- Expertisedeling wordt gestimuleerd en uitgebreid, bijvoorbeeld via het expertisecentrum van Stichting De Waarden.
- Vanuit het swv zijn er mogelijkheden voor scholen om specifieke expertise te ontvangen, bijvoorbeeld door de orthopedagoog, de verbindingsofficier en de peuter-kleuterconsulent.

3.1.1. Ambitie 1: via inclusiever naar inclusief onderwijs.

Wat verstaan we hieronder?

Alle scholen binnen onze regio, dus zowel het regulier als gespecialiseerd onderwijs, zijn in ontwikkeling naar inclusiever onderwijs. Daarmee bedoelen we dat we met elkaar het onderwijs zo willen inrichten, dat alle leerlingen welkom zijn in onze regio, zich daar gezien en gehoord voelen, en volwaardig mee kunnen doen. Het brengt met zich mee dat de samenwerkingen binnen onze regio gericht zijn op het realiseren van inclusief onderwijs op termijn conform onze maatschappelijke opdracht in 2035.

Onze doelen voor 2030 of eerder

Doel 1. Het onderwijs draagt bij aan inclusie

Kwalitatief goed onderwijs betekent een veilige leeromgeving die zorgt voor een doorgaande ontwikkeling op sociaal, cognitief, persoonlijk, emotioneel en fysiek gebied. Een omgeving die leerlingen voorbereidt op een vervolgonderwijs, de arbeidsmarkt of een andere vorm van participatie in de samenleving. Het vormt het fundament van inclusie en kansengelijkheid, waarbij het niet zozeer gaat om wat de leerling doet, maar hoe de professional handelt. Alle betrokkenen rond de leerling – van onderwijsondersteunend personeel, leraren, schoolleider en bestuurder – zijn zich bewust van inclusie en zien de meerwaarde ervan.

Doel 2. Goede communicatie en samenwerking met ouder(s)/verzorger(s) en leerling

Kwalitatief goed onderwijs is gebouwd op de pedagogische driehoek leraar, leerling en ouder(s)/verzorger(s). Voor een constructieve relatie tussen die drie is vertrouwen, respect, goede communicatie en afstemming nodig. Als de situatie complex is, is dit zeker niet vanzelfsprekend en gemakkelijk. Daarom is het essentieel dat leraren en intern begeleiders op onze scholen beschikken over de vaardigheden en competenties om het juiste gesprek aan te gaan, verwachtingen uit te wisselen, samen te werken aan wederzijds vertrouwen en eenduidige afspraken te maken.

Ambitie 1: Via inclusiever naar inclusief onderwijs

Doel 1: Onderwijs draagt bij aan inclusie

Subdoel 1: We bereiken binnen het swv dat het onderwijs duurzaam is gebaseerd op een gedeelde, gedragen en uitgewerkte visie op inclusiever, en dus kwalitatief goed, onderwijs.

Subdoel 2: Binnen het swv bereiken we dat scholen een onderwijsomgeving creëren die toelaat dat ieder jaar meer leerlingen in het regulier onderwijs hun schoolloopbaan voltooien. In het geval van plaatsing in het gespecialiseerd onderwijs monitoren we in hoeverre dit de best passende plaats blijft.

Subdoel 3: Schoolbesturen professionaliseren hun teams zodat hun leraren en onderwijsondersteunend personeel zijn toegerust om vanuit een

		<p>gemeenschappelijke kennisbasis aan te sluiten bij diverse onderwijs-ondersteuningsbehoeften (gedrag, leerbehoefte en fysiek) ter bevordering van kwalitatief hoogwaardig onderwijs.</p>
		<p>Subdoel 4: Het gespecialiseerd onderwijs en regulier onderwijs delen expertise vanuit heldere taken, rollen en bevoegdheden.</p>
		<p>Subdoel 5: Schoolteams erkennen het belang van inclusie als uitgangspunt, en zetten concrete stappen in de praktijk. Schoolbestuurders waarborgen dit.</p>
	<p>Doel 2: Goede communicatie en samenwerking met ouder(s)/verzorger(s) en leerling</p>	<p>Subdoel 1: Ouder(s)/verzorger(s) weten welke mogelijkheden er zijn aan ondersteuning voor hun kind, waar ze met vragen terecht kunnen en waar ze al deze informatie kunnen vinden.</p>
		<p>Subdoel 2: Leraren en de ib-ers/kc-ers zijn toegerust(er) in de communicatie met ouder(s)/verzorger(s) en leerlingen.</p>
		<p>Subdoel 3: Goede bekendheid en bereikbaarheid van het Ouder en Jeugdsteunpunt bij ouder(s)/verzorger(s) en scholen/schoolbesturen.</p>
		<p>Subdoel 4: Scholen passen het hoorrecht van leerlingen en ouder(s)/verzorger(s), ten aanzien van hun eigen ontwikkelingsperspectiefplan en het ondersteuningsaanbod, toe.</p>

3.1.2. Ambitie 2: Bevorderen van kansengelijkheid voor leerlingen

Wat verstaan we hieronder?

Iedere leerling krijgt eerlijke kansen om zijn of haar talenten te ontwikkelen, ongeacht persoonlijke kenmerken, sociaaleconomische achtergrond, migratieachtergrond, medische/fysieke beperking of thuissituatie. Dit vraagt om het verkleinen van onderwijsachterstanden, het versterken van basisvaardigheden en het toegankelijk maken van onderwijssteuningen zo thuisnabij mogelijk. We richten ons daarbij op gelijke mogelijkheden om te ontwikkelen (leren, groeien en presteren), waardering van diversiteit en het recht om mee te doen. Dit sluit aan bij

de Regiovisie West Brabant West (zie bijlage 4) en het Manifest Kansengelijkheid (zie bijlage 5), waaruit blijkt dat het onderwijs het niet alleen kan. Het bevorderen van kansengelijkheid vraagt om samenwerking tussen onderwijs, gemeenten, jeugdhulpverlening en andere partners binnen het sociaal domein. De inbreng en bijdragen van al deze partijen is noodzakelijk en om kansengelijkheid te realiseren is gezamenlijke verantwoordelijkheid essentieel.

Onze doelen voor 2030 of eerder

Doel 1: Onderwijs accepteert haar (nieuwe) rol binnen het kader van kansengelijkheid

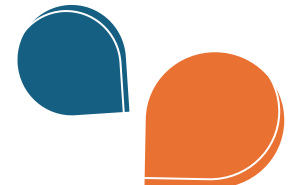
Om een gelijk speelveld van kansen te realiseren, willen we dat leerlingen zoveel mogelijk samen naar school gaan en hun schoolloopbaan kunnen doorlopen in een omgeving die vertrouwd en nabij is. Voor sommige leerlingen betekent dit dat ze tijdelijk of voor langere tijd extra ondersteuning nodig hebben, al dan niet in een gespecialiseerde setting. Ook dat maakt deel uit van een dekkend netwerk rond de leerling. Dit alles altijd in afstemming met ouder(s)/verzorger(s) en de leerling.

Doel 2: We zetten in op het bevorderen van schoolaanwezigheid

Schoolaanwezigheid betekent meer dan het fysiek op school aanwezig zijn. Het gaat om het actief en duurzaam deelnemen aan het onderwijsleerproces dat gelijke kansen bevordert. Dus niet zozeer het 'er zijn' maar juist het erbij horen, betrokken zijn en tot bloei komen. Met andere woorden welkom zijn. Aandacht voor de pedagogische basis en een warm pedagogisch klimaat (hospitality) is hiervoor noodzakelijk. Bij het bevorderen hiervan is het belangrijk dat onderwijsprofessionals zich bewust zijn van de impact die de aan- en afwezigheid van leerlingen heeft op het welzijn, de ontwikkelkansen en op termijn duurzame participatie in de samenleving van leerlingen.

Doel 3: Doorgaande lijn van ondersteuning van voorschool, po en vo is stevig verankerd

Het is essentieel dat de ondersteuning van leerlingen niet stopt bij schakelmomenten tussen organisaties of systemen. Hoewel de po/s(b)o- en v(s)o-scholen binnen het samenwerkingsverband elkaar in dit kader al weten te vinden, kan de aanpak nog steviger verankerd worden in het netwerk. Middels een samenhangend geheel van afspraken,

werkwijzen en begeleiding. Zodat geen leerling tussen wal en schip valt en iedere leerling zich maximaal kan ontwikkelen, ongeacht de plek of fase in het onderwijs. Dit geldt ook voor de samenwerking en afstemming tussen de voorschool en het primair onderwijs, en het voortgezet onderwijs en het vervolgonderwijs.

Ambitie 2: Bevorderen van kansengelijkheid voor leerlingen	Doel 1: Onderwijs accepteert haar (nieuwe) rol binnen het kader van kansengelijkheid	Subdoel 1: Scholen gebruiken de kennis over de sociale en maatschappelijke context van hun leerlingen om gelijke kansen te bieden.
		Subdoel 2: Het swv heeft inzicht in de nieuwe onderwijs-ondersteuningsbehoeften van leerlingen die ontstaan in het kader van recht op ontwikkeling. Dit betreft bijvoorbeeld leerlingen die vroeger werden ondersteund vanuit WLZ en jeugdwet.
		Subdoel 3: De regio heeft een passend, breed gedragen en praktisch toepasbaar beleid gericht op het terugbrengen van thuiszitters richting onderwijs en de overstap van gespecialiseerd naar regulier onderwijs.
		Subdoel 4: Scholen hebben een PDCA/PDSA-cyclus op grond van handelingsgericht werken doorlopen alvorens zij kunnen concluderen dat zij de ondersteuning aan de leerling niet (meer) kunnen bieden.
	Doel 2: We zetten in op het bevorderen van schoolaanwezigheid	Subdoel 1: Bevorderen van preventief handelen en het vormen van een helpend team rondom de leerling. Hierbij is duidelijkheid over wie binnen de school het aanspreekpunt is als het gaat om de begeleiding, communicatie met en registratie van leerlingen die niet volledig op school aanwezig zijn een randvoorwaarde.
		Subdoel 2: Inzetten op data-informed werken, inclusief analyse van oorzaken binnen en buiten school (met aandacht voor het piramideraamwerk vanuit schoolaanwezigheid), om strategische verbeterkansen te benutten.
Subdoel 3: Het versterken van de samenwerking van swv, scholen en schoolbesturen met partners in het netwerk rondom de leerling (jeugdhulpverlening, leerplicht, GGD) wanneer dit noodzakelijk is om schoolaanwezigheid te bevorderen.		

Doel 3:

Doorgaande lijn van ondersteuning van voorschool, po, vo en vervolgonderwijs is stevig verankerd.

Subdoel 1: Scholen zijn bekend met de verschillende mogelijkheden van ondersteuning van de verschillende onderwijsniveaus.

Subdoel 2: De processen rond de overgang (en nazorg) voorschool - po - vo – vervolgonderwijs zijn beschreven, bekend en geïmplementeerd binnen het swv en bij betrokken partners.

Subdoel 3: Nauwere afstemming van de ambities en doelen in swv PO3002 en swv ROOS vo voor de planperiode 2026 – 2030.

3.1.3. Ambitie 3: In stand houden en doorontwikkelen van dekkend netwerk van onderwijs-ondersteuningsvoorzieningen

Wat verstaan we hieronder?

Het samenwerkingsverband borgt dat alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een passende, goede plek vinden binnen het onderwijs, op het juiste niveau. Hiermee geven we invulling aan onze gezamenlijke verantwoordelijkheid om een dekkend aanbod te realiseren, zoals ook de wet voorschrijft. Samenwerking en afstemming tussen regulier en gespecialiseerd onderwijs en met gemeenten, zorg en jeugdhulpverlening zijn daarbij essentieel. De afgelopen jaren zijn hier al stappen in gezet. Op het moment dat thuisnabij onderwijs niet realiseerbaar is, werken we samen met aanpalende regio's. Deze samenwerking is te allen tijde aanleiding om te kijken hoe dit aanbod in de toekomst thuisnabij in onze regio te realiseren.

Onze doelen voor 2030 of eerder

Doel 1: De partners kennen elkaar en werken samen over de eigen domeinen heen

Onze regio kent uitdagingen en kwetsbaarheden (grootstedelijke problematiek, thuiszittersproblematiek, achterstandsscores, problematiek in kleine kernen, illegale families) waarvoor samenwerking nodig is. Daar komt

de complexe organisatie van onderwijs en het sociaal domein nog bij. Evenals de bestuurlijke vergaderagenda. Dit vraagt om domeinoverstijgende samenwerking.

Doel 2: Ondersteuning afgestemd op alle leerlingen

Het is nodig dat we afstappen van beleid dat is gericht op afzonderlijke doelgroepen, omdat het scheidslijnen en ‘hokjesdenken’ in stand houdt en een flexibele, integrale benadering in de weg staat. Professionals kijken vanuit één gedeeld kader naar de onderwijs-ondersteuningsbehoeften van de leerling, ongeacht diens achtergrond of profiel. Dit bevordert samenwerking over grenzen heen en maakt het mogelijk om expertise breder in te zetten.

Doel 3: De relatie tussen regulier en gespecialiseerd onderwijs is versterkt

Onderwijsondersteuning organiseren voor leerlingen met diverse ondersteuningsbehoeften vraagt om samenwerking tussen regulier en gespecialiseerd onderwijs. Zowel in de vorm van het kunnen terugvallen op elkaars expertise en meedenken bij complexe vragen, als in het samen onderzoeken van mogelijkheden en benutten van voorzieningen. Deze samenwerking vraagt om andere vormen in de weg naar inclusief onderwijs (minder s(b)o, meer regulier).

Ambitie 3: In stand houden en doorontwikkelen van dekkend netwerk van onderwijs-ondersteuningsvoorziening	Doel 1: De partners kennen elkaar en werken samen over de eigen domeinen heen	Subdoel 1: Alle partners werken vanuit een gezamenlijke visie op samenwerking voor leerlingen op lokaal en regionaal niveau.
		Subdoel 2: Er zijn realistische en effectieve gezamenlijke afspraken op samenwerking voor leerlingen op lokaal en regionaal niveau.
		Subdoel 3: Voor partners is helder welke rol en verantwoordelijkheid het swv vervult en op welke wijze de verschillende functies binnen het swv hen kunnen ondersteunen.
	Doel 2: Ondersteuning afgestemd op alle leerlingen	Subdoel 1: Binnen het samenwerkingsverband werken we contextgericht en bieden we ondersteuning op basis van een handelingsgerichte analyse. Zie hiervoor ook de basisprincipes voor het opstellen van een ontwikkelingsperspectiefplan, die staan in bijlage 6.

Doel 3:
De relatie tussen
regulier en
gespecialiseerd
onderwijs is versterkt

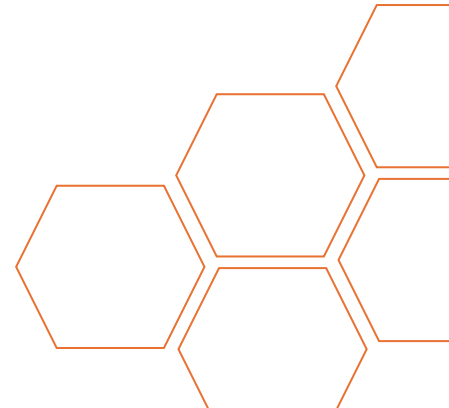
Subdoel 2: Het swv borgt en ontwikkelt gezamenlijke, bovenschoolse voorzieningen en collectieve arrangementen.

Subdoel 1: Regulier en gespecialiseerd onderwijs leren wederzijds van elkaar door structureel contact in de diverse gremia.

Subdoel 2: Het swv ontwikkelt, samen met partners, de expertiserol vanuit het gespecialiseerd onderwijs voor het regulier onderwijs.

Subdoel 3: Scholen verkennen en benutten – binnen de kaders van de wet – flexibele vormen van samenwerking tussen regulier en gespecialiseerd onderwijs, waaronder combinaties van onderwijs op verschillende locaties.

In hoofdstuk 6 gaan we in op de randvoorwaarden om aan de slag te gaan met deze ambities.

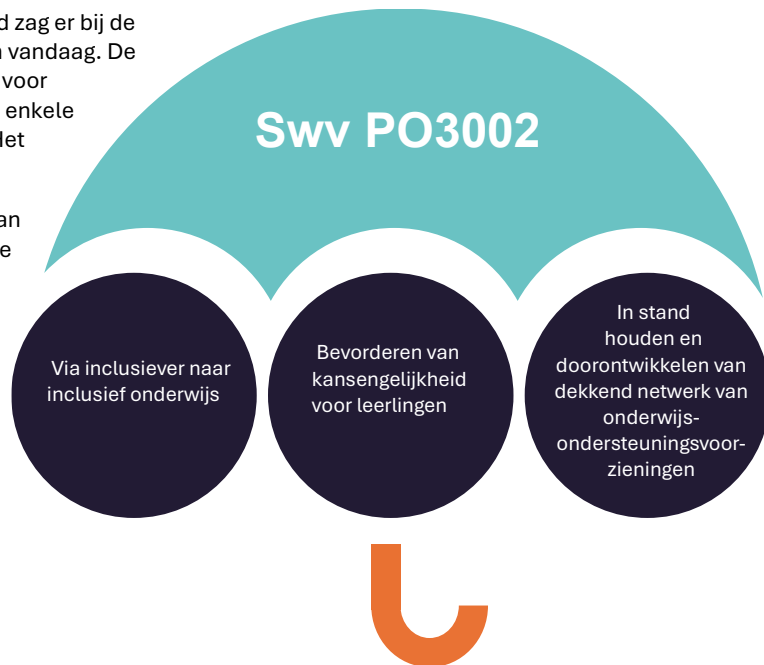
DE ORGANISATIE ACHTER HET SAMENWERKINGSVERBAND

4. DE ORGANISATIE ACHTER HET SAMENWERKINGSVERBAND

Verandering is een constante. De onderwijswereld zag er bij de oprichting van swv PO3002 in 2013 anders uit dan vandaag. De vlucht van digitalisering tijdens corona, aandacht voor thuiszitters en gewijzigde basisondersteuning zijn enkele voorbeelden van het veranderde onderwijsland. Het realiseren van onze ambities is nooit klaar.

Onze overkoepelende paraplu bij het realiseren van onze ambities is het swv PO3002 als professionele organisatie. Hierbij gaat het zowel om het interne bureau (werkorganisatie) als de externe netwerkorganisatie.

4.1. Swv PO3002 als werkorganisatie

Swv PO3002 is een stichting waarbinnen bestuur en toezicht statutair gescheiden volgens het two tier-model. De werking van dit model komt tot uitdrukking in de verschillende organen en functies binnen het swv, die ieder eigen verantwoordelijkheden en taken hebben.

Als werkorganisatie stimuleert swv PO3002, vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid, samenwerking op, binnen en tussen alle niveaus van de organisatie. Door voortdurende dialoog werken we aan verbeteringen in de uitvoering van onze wettelijke taken en inhoudelijke ambities.

Onze deelnemende schoolbesturen en scholen

De volgende schoolbesturen zijn bij ons aangesloten:

- Borgesius stichting
- Stichting KPO Roosendaal
- Stichting OBO West Brabant
- Stichting SPCO Roosendaal
- Stichting Pallas
- Stichting de Waarden
- Stichting RK Mytyschool
- Stichting Koraal Onderwijs

- Stichting Sipo
- Stichting Abbo

Een lijst van onze scholen per stichting staat in bijlage 7.

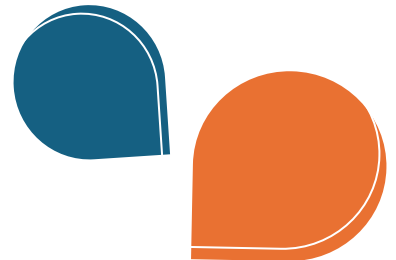
Het is mogelijk dat leerlingen die woonachtig zijn binnen ons swv onderwijs volgen op een school die niet is aangesloten bij ons swv. Dit geldt ook voor leerlingen met een toelaatbaarheidsverklaring (tlv): zij kunnen onderwijs volgen op locaties die niet bestuurlijk zijn aangesloten bij swv PO3002. Het omgekeerde is eveneens mogelijk: leerlingen die woonachtig zijn buiten ons samenwerkingsverband kunnen onderwijs volgen op een school binnen ons samenwerkingsverband.

Onze deelnemersraad: adviseren

Als belangrijkste adviesorgaan kent het samenwerkingsverband de deelnemersraad. Alle bij swv PO3002 aangesloten schoolbesturen hebben, conform de statuten (december 2024), via de deelnemersraad (dnr) zwaarwegend advies betreffende het ondersteuningsplan (artikel 13, lid 5a), vaststelling van de begroting (artikel 13, lid 5b), vaststelling van de jaarrekening (artikel 13, lid 5c), benoeming, schorsing of ontslag van de directeur-bestuurder (artikel 13, lid 5d) en bij wijzigingen van de statuten (artikel 13, lid 5d). In artikel 13 van de statuten van het swv PO3002 staat de precieze taakomschrijving en verdere details over de invulling van de deelnemersraad.

Onze schoolleiders: meedenken

Vanaf de nieuwe planperiode starten we met een tweejaarlijks overleg met schoolleiders om meer informatie rechtstreeks met elkaar te delen en sterker zicht te krijgen op de mogelijkheden van (extra) ondersteuning van de verschillende scholen. Ook kunnen we in dat overleg van gedachten wisselen over voorstellen op bestuurlijk niveau. Zo creëren we een nauwere samenwerking tussen scholen en het samenwerkingsverband. Dit overleg krijgt geen formele status.

Onze Intern begeleiders/kwaliteitscoördinatoren: meedenken en toepassen

Vanaf de nieuwe planperiode starten we met een tweejaarlijks overleg met intern begeleiders/ kwaliteitscoördinatoren (IB/KC). De uitkomsten van huidige werkgroepen krijgen een breder kader in dit overleg en we wisselen van gedachten over (mogelijke) voorstellen op bestuurlijk niveau. Ook expertisedeling tussen het gespecialiseerd en regulier onderwijs krijgt hierin een plek. Zo creëren we een nauwere samenwerking tussen scholen en het samenwerkingsverband. Dit overleg krijgt geen formele status. We willen dit het bloeiende hart van swv PO3002 laten zijn op operationeel niveau. Leren van en met elkaar met als doel inclusief onderwijs realiseren is daarbij een van de doelstellingen

Ons so-sbo-overleg

Tweemaal per jaar overlegt de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband met de directeurs van de so- en sbo-scholen van het samenwerkingsverband. In het overleg gaat het over de deelnamepercentages, de terugkeer van so- en sbo-leerlingen en de bezettingsgraad van de scholen.

Onze leer- en ontwikkelteams en werkgroepen

Beleid ontwikkelen we samen met het veld. Hiertoe richten we tijdelijke werkgroepen in met relevante professionals van onze schoolbesturen en partners.

Een voorbeeld hiervan is het Leer- en Ontwikkelteam hoogbegaafdheid. Ook met betrekking tot het onderwerp onderinstroom is een werkgroep geformeerd. Deze overlegorganen bieden een structureel platform voor kennisdeling, deskundigheidsbevordering en gezamenlijke ontwikkeling van beleid en praktijk, met als doel het onderwijsaanbod voor leerlingen te versterken en beter op elkaar af te stemmen.

Ons interne bureau: spin in het web

Een samenwerkingsverband kan zijn ingericht conform het schoolmodel, het expertisemodel of het hybride model. Het schoolmodel impliceert dat de scholen financiële middelen ontvangen van het samenwerkingsverband om de extra ondersteuning in te zetten. Bij het expertisemodel zitten de expertise en middelen voor extra ondersteuning bij

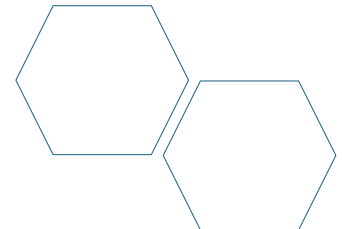
het samenwerkingsverband zelf, die deze beschikbaar stelt aan scholen. En het hybridemodel bevat elementen van beide modellen, waarbij zowel scholen als het samenwerkingsverband een rol hebben in het organiseren en financieren van ondersteuning. Swv PO3002 hanteert een schoolmodel. Dat neemt niet weg dat we de afgelopen jaren met elkaar een ontwikkeling hebben doorgemaakt, vanwege een toenemend aantal wettelijke opdrachten, waarbij collectieve voorzieningen zijn ingericht. In de planperiode kijken we nader naar deze ontwikkelingen en passen ons model aan waar nodig.

Onze organisatie is lean en mean ingericht, om zoveel als mogelijk middelen te kunnen inzetten voor de onderwijs-ondersteuning van leerlingen. Daardoor is de omvang van de staf beperkt. Het interne bureau omvat naast de directie de volgende functiegebieden: orthopedagogiek, juridische zaken, beleid, kwaliteit, secretariaat, financiën, HR en ICT. De functiegebieden kunnen door meerdere personen ingevuld worden. De cao po is leidend voor de personen in loondienst.

In de statuten is geregeld dat de directeur-bestuurder de stichting bestuurt en dat hij bevoegd is om de stichting te vertegenwoordigen. Hij is belast met de voorbereiding en uitvoering van beleid en activiteiten van swv PO3002 en is bevoegd om alle noodzakelijke handelingen te verrichten. Hij draagt zorg voor de afstemming van het ondersteuningsbeleid binnen de stichting. In artikel 8 van de statuten worden de taken en bevoegdheden van de directeur-bestuurder beschreven.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (rvt) houdt toezicht op het beleid van het bestuur en de algemene gang van zaken. Bij de vervulling van deze taken richten de leden van de rvt zich naar het algemeen belang van de stichting. Specifiek voorbehouden aan de rvt is het goedkeuren van het ondersteuningsplan en de meerjarenbegroting (zie hiervoor artikel 10 van de statuten). De rvt vervult daarnaast door middel van een remuneratiecommissie de werkgeversrol richting de bestuurder. Daarnaast vormt de rvt ook een financiële auditcommissie, waarin financiële documentatie (zoals de meerjarenbegroting) wordt voor besproken.

Bestuur en Toezicht werken met een interne toezichtsvisie (bijlage 8), waarin de verantwoordelijkheden nader worden uitgewerkt. Jaarlijks legt de rvt verantwoording af over haar taken in het jaarverslag. Bestuur en rvt houden zich bij de uitvoering van de taken aan de Governance code funderend onderwijs.

De rvt bestaat uit de volgende personen:

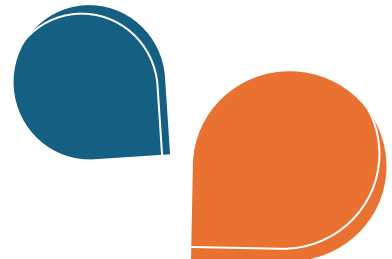
- Jean-Pierre (A.P.M.A.) Schouw, voorzitter
- Ton (A.J.E.) Christophersen, vice-voorzitter
- Jeroen (J.) Zeeuwen, lid

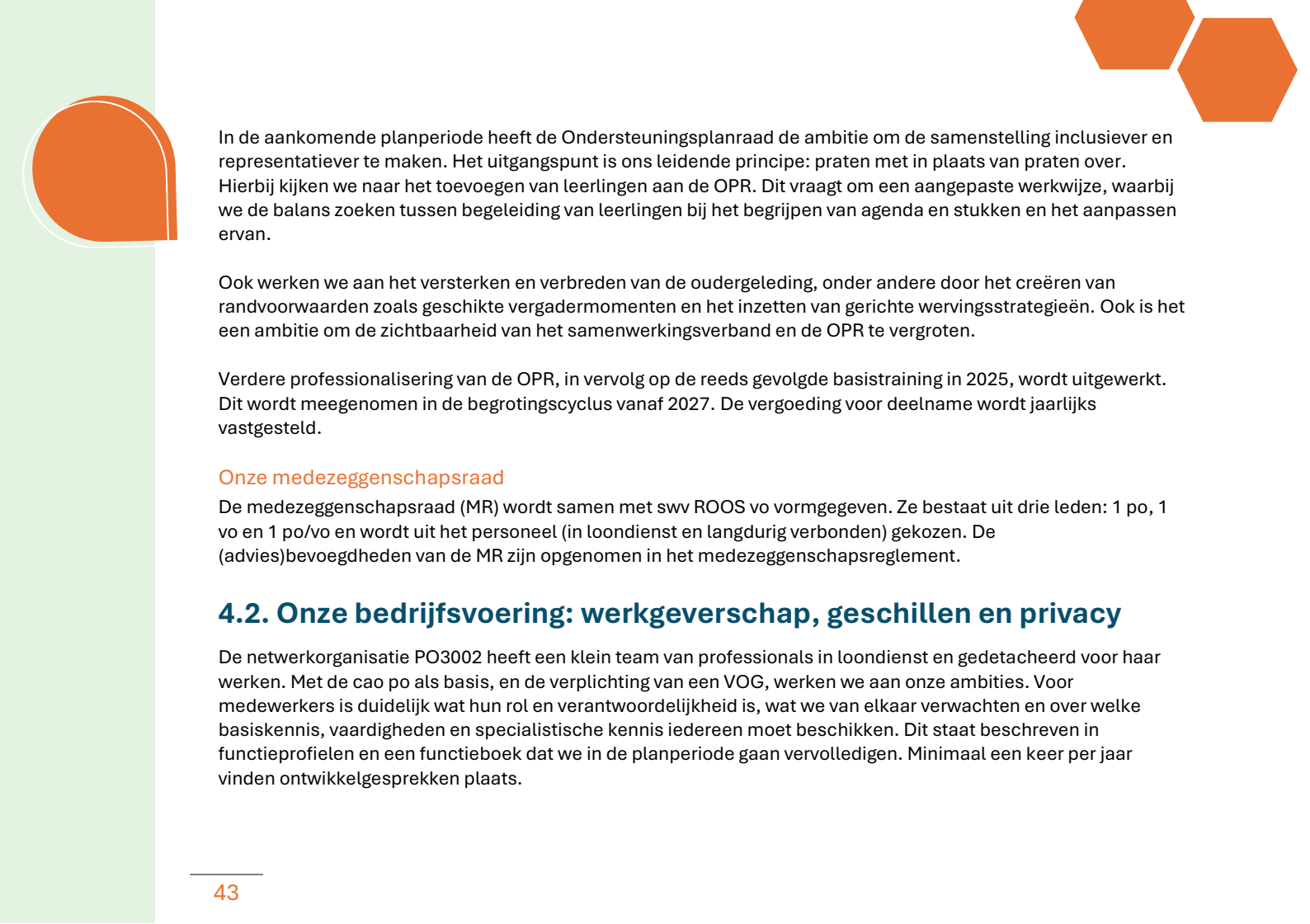
Volgens het schema van aftreding kunnen er in de planperiode wijzigingen optreden.

Onze ondersteuningsplanraad: samen met ouder(s)/verzorgers en personeel

Voor inspraak op het beleid van het samenwerkingsverband is een Ondersteuningsplanraad (OPR) opgericht. Het bestuur behoeft de voorafgaande instemming van de OPR met betrekking tot de vaststelling of wijziging van het ondersteuningsplan als bedoeld in artikel 4 van de Wet op de medezeggenschap. De statuten van het swv een huishoudelijk reglement vormen de basis van hun werking.

In de OPR zitten desgewenst van ieder bestuur een medewerker in dienst van een van de scholen en een ouder/verzorger. De ouder(s)/verzorger(s) die in de OPR-zitting nemen, moeten ouder/verzorger zijn van een leerling op één van de scholen die deelnemen aan het samenwerkingsverband. De leden zitten er zonder last en ruggespraak. De bestuurder voert vier keer per jaar overleg met de OPR. Twee keer per jaar is tijdens de reguliere vergadering een overlegmoment met een of meerdere leden van de rvt voorzien. De voorzitter van de OPR wordt gekozen uit een van de leden en draagt zorg voor de voorbereiding en de (jaar)verslaglegging.

In de aankomende planperiode heeft de Ondersteuningsplanraad de ambitie om de samenstelling inclusiever en representatiever te maken. Het uitgangspunt is ons leidende principe: praten met in plaats van praten over. Hierbij kijken we naar het toevoegen van leerlingen aan de OPR. Dit vraagt om een aangepaste werkwijze, waarbij we de balans zoeken tussen begeleiding van leerlingen bij het begrijpen van agenda en stukken en het aanpassen ervan.

Ook werken we aan het versterken en verbreden van de oudergeleding, onder andere door het creëren van randvoorwaarden zoals geschikte vergadermomenten en het inzetten van gerichte wervingsstrategieën. Ook is het een ambitie om de zichtbaarheid van het samenwerkingsverband en de OPR te vergroten.

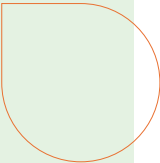
Verdere professionalisering van de OPR, in vervolg op de reeds gevolgde basistraining in 2025, wordt uitgewerkt. Dit wordt meegenomen in de begrotingscyclus vanaf 2027. De vergoeding voor deelname wordt jaarlijks vastgesteld.

Onze medezeggenschapsraad

De medezeggenschapsraad (MR) wordt samen met swv ROOS vo vormgegeven. Ze bestaat uit drie leden: 1 po, 1 vo en 1 po/vo en wordt uit het personeel (in loondienst en langdurig verbonden) gekozen. De (advies)bevoegdheden van de MR zijn opgenomen in het medezeggenschapsreglement.

4.2. Onze bedrijfsvoering: werkgeverschap, geschillen en privacy

De netwerkorganisatie PO3002 heeft een klein team van professionals in loondienst en gedetacheerd voor haar werken. Met de cao po als basis, en de verplichting van een VOG, werken we aan onze ambities. Voor medewerkers is duidelijk wat hun rol en verantwoordelijkheid is, wat we van elkaar verwachten en over welke basiskennis, vaardigheden en specialistische kennis iedereen moet beschikken. Dit staat beschreven in functieprofielen en een functieboek dat we in de planperiode gaan vervolledigen. Minimaal een keer per jaar vinden ontwikkelgesprekken plaats.

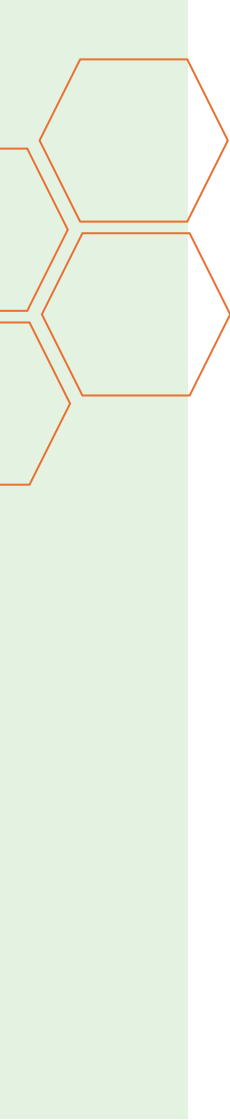
Samenwerking vanuit onze kernwaarden en leidende principes vormt onze basis. We maken, waar nodig en relevant, heldere afspraken (zie hoofdstuk 6). Een goede dialoog en een goede communicatie kunnen veel problemen voorkomen. Met oprecht luisteren naar elkaar, komen we in de meeste gevallen tot goede overeenstemming. Toch kunnen er meningsverschillen ontstaan over (nagelaten) gedragingen of beslissingen van een medewerker van het swv die van dien aard zijn dat iemand hier een klacht over wil indienen. Voordat de formele weg wordt ingeslagen gaan we eerst in gesprek met de indiener van de klacht. Het gesprek wordt bij voorkeur eerst gevoerd met de betrokken medewerker van swv PO3002 en/of de directeur-bestuurder. De achterliggende gedachte is dat hoe dichter bij de bron een klacht wordt behandeld, hoe groter de kans is op een afhandeling naar tevredenheid.

Voor klachten die ondanks het goede gesprek niet oplosbaar blijken, wordt de mogelijkheid geboden voor externe klachtenbehandeling bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC). Swv PO3002 maakt gebruik van een klachtenregeling. Deze is te vinden op de website van swv PO3002. De klachtenprocedure is uitdrukkelijk geen vervanging van de procedure die een ouder kan voeren tegen een besluit van het samenwerkingsverband in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Bezwaar tegen toelaatbaarheidsverklaring

Ouder(s)/verzorger(s) en schoolbesturen kunnen een bezwaar indienen tegen de afgifte van een toelaatbaarheidsverklaring. Hiervoor moet een samenwerkingsverband op grond van de wet een bezwaaradviescommissie hebben. Swv PO3002 is aangesloten bij de Landelijke Bezwaaradviescommissie Toelaatbaarheidsverklaring van

Onderwijsgeschillen. Deze commissie bekijkt een bezwaar op basis van specifieke, onafhankelijke kennis en deskundigheid en brengt advies uit aan swv PO3002. Daarna neemt swv PO3002 een beslissing op het bezwaar. De complete regeling en werkwijze zijn te vinden op de website van de Geschillencommissie.

Omgang met gegevens: privacy

Swv PO3002 respecteert de privacy van leerlingen, ouder(s)/verzorger(s), medewerkers en samenwerkingspartners. Bij het verwerken van persoonsgegevens werkt swv PO3002 volgens de eisen die de Algemene Verordening Gegevensbescherming (hierna: AVG) aan samenwerkingsverbanden stelt. Swv PO3002 hanteert strenge codes voor het gebruik en uitwisselen van persoonsgegevens van leerlingen, zorgt dat deze goed beveiligd zijn en bewaart ze niet langer dan wettelijk noodzakelijk. Jaarlijks evalueert de externe functionaris gegevensbescherming van swv PO3002 met het bestuur de AVG en privacy. Dit is een vast onderdeel van het jaarplan. Voor het privacyreglement, zie de website van swv PO3002. In de komende planperiode werken op grond van onze nulmeting verder aan het Normenkader Informatiebeveiliging en Privacy.

Communicatie

Het swv PO3002 hecht groot belang aan een transparante, doelgerichte en effectieve communicatie. Goede communicatie vormt de basis voor samenwerking, het uitwisselen van kennis en het realiseren van gezamenlijke doelen. Communicatie en kennisdeling wordt op verschillende manieren gestimuleerd zoals digitale platforms voor het delen van documenten en beleid, nieuwsbrieven over relevante ontwikkelingen, thematische bijeenkomsten en netwerkactiviteiten. Daarnaast worden werk- en projectgroepen georganiseerd. Op deze manier bevordert swv PO3002 een leergemeenschap waarin het netwerk elkaar ondersteunt en gezamenlijk werkt aan kwaliteitsverbetering en optimale ondersteuning van leerlingen.

Na vaststelling van het ondersteuningsplan werken we een communicatieplan (strategisch-tactisch-operationeel) verder uit.

4.3. Swv PO3002 als netwerkorganisatie

Een netwerkorganisatie heeft samenwerking centraal staan. Bij swv PO3002 komen lijnen samen. Zij bundelt kennis en ervaring en faciliteert en initieert samenwerking met als doel inclusiever onderwijs voor iedere leerling in de regio. Dat doen we met alle onderwijspartners, jeugdhulpverleningspartners, Regionaal Bureau Leren (RBL), gemeenten op lokaal (Roosendaal, Halderberge, Moerdijk, Rucphen en twee kernen van Drimmelen), regionaal (West-Brabant-West, WBW) en landelijk (VNG) niveau. Ook werken we in coalities samen waar dit inhoudelijk meerwaarde biedt of het wetgevend kader dit voorschrijft. Denk bijvoorbeeld aan de thuiszitters-subsidie. Swv PO3002 is onderdeel van een landelijk en regionaal netwerk van samenwerkingsverbanden. Onze scholen zijn lid van raden voor primair en gespecialiseerd onderwijs. Ook werken we onder de paraplu van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en indirect ook met het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport.

Het zijn van een netwerkorganisatie brengt uitdagingen met zich. Die ontstaan vooral doordat meerdere zelfstandige schoolbesturen samenwerken zonder hiërarchische aansturing. Daarnaast is het zijn van een netwerkorganisatie een uitdaging aangezien het swv PO3002 deel uitmaakt van verschillende regio-indelingen. Zo is het Regionaal Bureau Leren (RBL) een samenwerking van zestien gemeenten, heeft WBW hierbinnen met vijf gemeenten een samenwerking en bestaat de jeugdhulpregio uit negen gemeenten. Vanuit de motie Soepboer wordt bij de totstandkoming van het ondersteuningsplan gekeken naar een mogelijke herindeling van de samenwerkingsverbanden (bijlage 9). Om met deze uitdagingen om te kunnen gaan is het van belang dat

er voortdurend geïnvesteerd wordt in structuur en cultuur. Een gezamenlijke visie, kennisdeling, elkaar ontmoeten en korte lijnen zijn hierbij van fundamenteel belang gebleken.

In 2024 begon een orthopedagoog bij het samenwerkingsverband. Zij heeft een adviserende rol voor scholen. Vanuit het advies van de onderwijsinspectie onderzoeken we komende planperiode de rol van het samenwerkingsverband bij de toeleiding naar onze voorzieningen.

Samenwerking met de gemeenten

Swv PO3002 werkt nauw samen met de gemeenten in de regio om voor iedere leerling een passende en samenhangende ondersteuning te realiseren. Deze samenwerking is gericht op het versterken van de verbinding tussen onderwijs, jeugdhulpverlening en andere vormen van ondersteuning, zodat leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen, zowel binnen als buiten de school.

Gemeenten en het swv hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften. Daarnaast zijn er concrete onderwerpen waarop samenwerking met de gemeenten noodzakelijk is, zoals thuiszitters (bijlage 10) en nieuwkomersonderwijs (bijlage 11). Door structureel overleg en heldere afspraken wordt gewerkt aan een integrale aanpak waarin preventie, vroegsignalering en tijdige inzet van passende ondersteuning centraal staan. Hierbij is er specifieke aandacht voor leerlingen in kwetsbare posities, zoals leerlingen met complexe ondersteuningsvragen, leerlingen met jeugdhulpverleningsbehoeften en leerlingen die risico lopen op thuiszitten.

Tussen de gemeenten en het samenwerkingsverband zijn diverse overlegmomenten. Zo wordt aangesloten bij de Lokale Educatieve Agenda (LEA), de Regionale Educatieve Agenda (REA) en wordt er Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) gevoerd. Maar ook bij de Jeugdtafel Passend Onderwijs alsook bij overleggen vanuit RBL. Binnen deze overlegvormen worden ontwikkelingen besproken, knelpunten gesignaleerd en gezamenlijke oplossingen ontwikkeld.

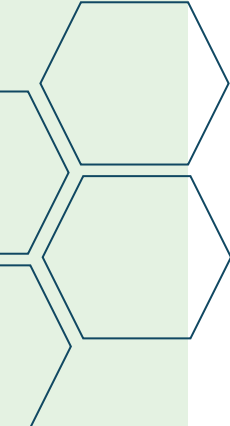
Samenwerking binnen jeugdhulpregio

In de jeugdhulpregio WBW werken negen gemeenten samen op het gebied van de inkoop van jeugdhulp. De zes samenwerkingsverbanden po en vo in deze regio hebben beleidsmatig overleg over onderwerpen die gemeente- en samenwerkingsverband overstijgend zijn. Denk aan de visie op de inkoop van jeugdhulp, het Thuiszitterspact (zie bijlage 10), de samenwerking met de GGD en het RBL en de ontwikkeling van onderwijszorgarrangementen. De samenwerkingsverbanden en gemeenten vullen in de REA de afspraken voor hun eigen subregio concreter in.

Samenwerking met het Regionaal Bureau Leren

In West-Brabant werken zestien gemeenten samen voor de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van leerplicht. De uitvoering van de werkzaamheden is door de zestien gemeenten belegd bij het RBL. Swv PO3002 werkt nauw samen met het RBL om de schoolloopbanen van leerlingen in het primair onderwijs zo optimaal en ononderbroken mogelijk te laten verlopen. De samenwerking is gericht op het bevorderen van schooldeelname en het realiseren van een passende onderwijsplek voor iedere leerling.

Binnen deze samenwerking is er nadrukkelijk aandacht voor preventie en vroegsignalering. Door tijdig signalen van (dreigend) verzuim, gezondheidsproblematiek of sociaal-emotionele belemmeringen op te pakken, wordt voorkomen dat problemen escaleren en leiden tot langdurig verzuim of thuiszitten en het daarmee gepaard gaande risico op vertraging van de ontwikkeling van de leerling. De GGD speelt hierin een belangrijke rol, onder andere door de inzet van de jeugdgezondheidszorg.

Het RBL vervult naast een preventieve en ondersteunende rol ook een handhavende taak vanuit de Leerplichtwet. Wanneer sprake is van ongeoorloofd verzuim of het uitblijven van passende stappen door ouder(s)/verzorger(s) of leerlingen, kan het RBL handhavend optreden. Deze handhaving wordt altijd geplaatst binnen een bredere aanpak, waarin begeleiding, zorg en ondersteuning vooropstaan, maar waarbij indien nodig wordt opgetreden om het recht op onderwijs te borgen en thuiszitten te voorkomen.

Het swv ziet het RBL en de GGD als een belangrijke partner bij het realiseren van passend onderwijs voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften, in het bijzonder wanneer er sprake is van samenloop van onderwijs-, zorg- en handhavingsvraagstukken. Door de gezamenlijke inzet van scholen, het RBL, de GGD en andere samenwerkingspartners ontstaat een sluitende aanpak. Deze samenwerking draagt bij aan het realiseren van duurzame oplossingen voor leerlingen, het bevorderen van schoolaanwezigheid, het terugdringen van verzuim en thuiszitten.

Samenwerking met swv ROOS vo en cluster 1/2

Een van onze belangrijkste samenwerkingspartners is het swv ROOS vo. Vanuit de gedachte van wieg tot participatie in de samenleving, alsmede met onze ambitie voor een doorgaande leertlijn - van primair naar voortgezet onderwijs en verder richting middelbaar en hoger beroepsonderwijs – werken scholen en partners in de regio eveneens samen. De afgelopen planperiode is hierin een belangrijke stap gezet: de planperiodes van de ondersteuningsplannen zijn gelijk gesteld en, waar mogelijk, lopen de kernwaarden, ambities en doelen van swv PO3002 en swv ROOS vo samen op. Een doorgaande lijn van ondersteuning is hierin gewaarborgd. Tevens streven we ernaar jaarplannen op

elkaar af te stemmen. Ook treffen we elkaar in verschillende gremia, zowel binnen de eigen samenwerkingsverbanden als daarbuiten.

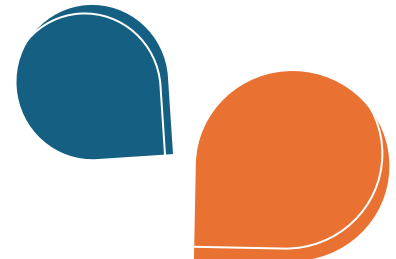
Jaarlijks vindt overleg plaats over de ondersteuningsmogelijkheden voor leerlingen vanuit de organisaties voor speciaal onderwijs cluster 1 (visuele beperkingen) en cluster 2 (auditief/communicatieve beperkingen) op reguliere en s(b)o-scholen. Deze organisaties (respectievelijk Visio en Auris) nemen geen deel aan het swv, maar er is zowel op school- als op bestuurlijk niveau contact. Waar nodig vindt afstemming plaats met het swv en worden eventuele werkafspraken gemaakt.

4.4. Onze relatie met ouder(s)/verzorger(s) en leerlingen

Zonder ouder(s)/verzorger(s) geen leerling. Zonder leerlingen geen school. Zonder scholen geen schoolbesturen. Zonder schoolbesturen geen swv PO3002. Zo eenvoudig is het. De betrokkenheid van ouder(s)/verzorger(s) en leerling bij swv PO3002 is onontbeerlijk. De basis is dat iedere leerling zich kan ontwikkelen binnen zijn mogelijkheden en talenten. Scholen hebben daarbij de belangrijke taak om kwalitatief goed onderwijs te bieden. Iedere school informeert op autonome wijze ouder(s)/verzorger(s) en leerling daarover binnen geldende wet- en regelgeving en pedagogisch concept. Bij een ondersteuningsvraag is overleg en samenwerking een belangrijke basis voor doorlopende en succesvolle communicatie. Onze leidende principes en kernwaarden zijn daarbij van fundamenteel belang. Actief luisteren in gesprek met ouder(s)/verzorger(s) en leerling, zichtbaar oog hebben voor hun overwegingen en zorgen en praten met in plaats van praten over passen daarbij.

Duidelijke afspraken en processen vormen het fundament van de samenwerking tussen ouder(s)/verzorger(s), leerling, school en swv PO3002 en andere samenwerkingspartners. Deze afspraken zijn op grond van bestaande wet- en regelgeving schriftelijk vastgelegd in ons ondersteuningsplan.

Uitgangspunt is dat ouder(s)/verzorger(s) en leerling gelijkwaardige gesprekspartners zijn. In het kader van de zorgplicht neemt de school de ouder(s)/verzorger(s) en leerling mee richting een passende, goede onderwijsplek.

Het is niet de bedoeling dat ouder(s)/verzorger(s) moeten “leuren” met hun kind. Ouder(s)/verzorger(s) zijn wel zelf verantwoordelijk voor aanmelding en, na toelating door de school, inschrijving.

De zienswijze van ouder(s)/verzorger(s) en invulling van het hoorrecht vragen we nadrukkelijk bij een adviesvraag, het aanvragen van een toelaatbaarheidsverklaring of bij het inzetten van extra ondersteuning. Dit vindt een plek binnen het ontwikkelingsperspectiefplan (opp) dat het basisdocument is in het zoeken naar antwoorden op de ondersteuningsvraag en het voldoen aan onderwijsbehoeften. De documenten zijn opgenomen in de evaluatiecyclus van swv PO3002. Wij steven naar voortdurende aanpassing van deze documenten passend bij de formele wensen (dus de veranderende wet- en regelgeving) en de informele wensen (gesprekken) van alle betrokkenen.

Het wettelijke recht om een tlv aan te vragen zonder toestemming van ouder(s)/verzorger(s) ziet swv PO3002 als een laatste redmiddel. Onderbouwing en inzage in de gezette verbindende afspraken zijn een vast onderdeel van deze wijze van aanvragen. Swv PO3002 is wettelijk verplicht de zienswijze van ouder(s)/verzorger(s) mee te nemen en voert hierover dan zo nodig een gesprek met betrokkenen.

Binnen de regio van swv PO3002 is de school het eerste aanspreekpunt van ouder(s)/verzorger(s) en leerling. Vanuit de verbeteraanpak passend onderwijs hebben de samenwerkingsverbanden de wettelijke opdracht om een ouder en jeugdsteunpunt in te richten. Samen met swv ROOS vo is het Ouder- en Jeugdsteunpunt West-Brabant West (OJS) opgericht. Ouder(s)/verzorger(s) en leerlingen kunnen bij het OJS terecht met vragen over inclusiever onderwijs en bij behoefte aan ondersteuning bij de keuze voor een school dan wel bij inzicht

in de mogelijkheden voor ondersteuning binnen het onderwijs. Op de website van het OJS (www.oudersteunpunt-wbw.nl) staat naast algemene informatie ook specifieke regionale informatie over inclusiever onderwijs. Er zijn drie niveaus van expertise ingericht.

- De mail en telefonisch contact wordt aangenomen door het secretariaat (onze eerste lijn).
- Wanneer het secretariaat vragen niet kan beantwoorden, schakelen zij met de orthopedagoog of specialist jonge kind van het swv (onze tweede lijn).
- De tweede lijn kan vervolgens doorschakelen naar onze specialisten op het gebied van bijvoorbeeld complexe casuïstiek (onze derde lijn).

Naast dat ouder(s)/verzorger(s) een belangrijke rol spelen in de ontwikkeling van leerlingen, spelen zij ook een formele rol binnen swv PO3002. Iedere schoolbestuur heeft desgewenst een ouder/verzorger afgevaardigd in de OPR (zie paragraaf 4.1.).

In onze communicatie informeert swv PO3002 ouder(s)/verzorger(s) ook over het bestaan van onafhankelijke ondersteuningsmogelijkheden zoals de Stichting Onderwijsgeschillen en de Onderwijsconsulenten. Tevens verwijzen wij naar Ouders en Onderwijs als informatiebron en de diverse belangenorganisaties zoals Balans. Binnen de gemeenten van onze regio (Roosendaal, Halderberge, Moerdijk, Rucphen en twee kernen van Drimmelen) in het algemeen en via GGD en Centrum voor Jeugd en Gezin in het bijzonder is ook ondersteuning mogelijk. Informatie is terug te vinden op de website maar wordt ook vermeld in een-op-een gesprekken. Tot slot verwijzen wij in onze communicatie altijd naar de klachtenregeling. Deze is te vinden op de website.

Aan alle onafhankelijke partijen levert swv PO3002 zo nodig haar medewerking vanuit haar rol/verantwoordelijkheid om steeds inclusiever onderwijs te realiseren.

HOE WE DE ONDERSTEUNING ORGANISEREN

5. HOE WE DE ONDERSTEUNING ORGANISEREN

De schoolloopbaan van leerlingen is geen vrijblijvende aangelegenheid. Het draagt bij aan hun latere participatie in de samenleving. Om dit te borgen is zorgplicht ingevoerd. Zowel bij de aanvang van de schoolloopbaan in het primair onderwijs als tijdens het verloop ervan moet een school, wanneer zij de extra ondersteuning voor een leerling niet meer kan verlenen, dat onderbouwen en ouder(s)/verzorger(s) aangeven welke school beter in staat is het onderwijs en de ondersteuning te verlenen. De zorgplicht geldt juridisch gezien voor het bevoegd gezag: het schoolbestuur. In de praktijk vult de school waar de leerling is aangemeld de zorgplicht uit.

Binnen swv PO3002 werken we met drie niveaus van ondersteuning: de basis-, extra- en diepteondersteuning. Deze niveaus kennen een oplopende zwaarte, in termen van zowel complexiteit van ondersteuningsvragen waarop het niveau een antwoord biedt, als menskracht en financiën die met de uitvoering gepaard gaan. Bij het bepalen van het benodigde niveau van ondersteuning is de combinatie van de onderwijs-ondersteuningsbehoefte van de leerling en de gezamenlijke inschatting van professionals en ouder(s)/verzorger(s) altijd leidend.

Van elke school wordt verwacht dat zij op deze drie niveaus gerichte acties kan ondernemen om het leren van de leerling te bevorderen. Hierbij geldt dat elke school de basisondersteuning toepast. Reikt de onderwijsbehoefte van de leerling verder dan wat de school binnen de basisondersteuning aanbiedt, dan schakelt de school over op extra ondersteuning. Deze extra ondersteuning biedt de school schoolnabij aan. Diepteondersteuning, in de vorm van gespecialiseerd onderwijs, vormt de laatste stap.

5.1. Het fundament: onze basisondersteuning

Iedere school is verantwoordelijk voor de basisondersteuning. Basisondersteuning omvat preventieve en lichte curatieve interventies die ervoor zorgen dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingslijn kunnen doorlopen. Het gaat om ondersteuning en kleine, haalbare aanpassingen die de leerlingen helpen om het reguliere onderwijsprogramma te volgen, zoals een aanbod voor leerlingen met dyslexie of een aanpak voor het voorkomen van gedragsproblemen. Ook gesprekken met een IB/KC, remedial teaching of begeleiding door gespecialiseerde ambulante begeleiders behoren tot de mogelijkheden. De begeleiding kan geboden worden in de klas of daarbuiten. De leerling volgt in principe het reguliere programma van de school, eventueel met enkele aanpassingen op maat.

Voor de inrichting en uitwerking van de basisondersteuning verwijzen we naar bijlage 12. Deze beschrijving is gebaseerd op het 'Het advies landelijke norm basisondersteuning'. Wij streven ernaar om de basisondersteuning zo breed mogelijk te maken, zodat het merendeel van de leerlingen hiermee in staat is het reguliere programma te volgen. Iedere school kent zijn eigen aanpak, maar de kwaliteit is gelijkwaardig. In de schoolgids beschrijft iedere school op welke manier zij invulling geeft aan de basisondersteuning. In de jaarcyclus van het samenwerkingsverband is actualisering en evaluatie opgenomen.

De middelen van swv PO3002 zijn niet inzetbaar voor deze basisondersteuning.

5.2. Extra ondersteuning: waar ligt onze focus

Extra ondersteuning is ondersteuning die verdergaat dan de inzet van de basisondersteuning zoals scholen deze, op basis van de centrale afspraak met swv PO3002, hebben opgenomen in hun schoolgids. De inzet van extra ondersteuning is altijd op basis van een opp.

Ouder(s)/verzorger(s), leerling en school gaan tijdig in overleg over de benodigde extra ondersteuning. Op het handelingsdeel van het opp, waar het gaat om de inzet van deze extra ondersteuning, hebben ouder(s)/verzorger(s) instemmingsrecht. Scholen zijn verplicht in BRON melding te maken van een opp met de geldigheidsduur. Als een leerling extra ondersteuning nodig heeft, kijkt de school altijd of zij, in samenspraak en met toestemming van ouder(s)/verzorger(s), partners uit het netwerk (zoals een jeugdprofessional of de GGD) erbij moet betrekken vanwege de integrale aanpak.

Voor leerlingen met een specifieke onderwijs-ondersteuningsbehoefte heeft het swv PO3002 collectieve voorzieningen geregeld. Zie hiervoor paragraaf 5.4.

5.3. De top van de piramide: diepte ondersteuning

Met het oog op inclusiever onderwijs is het streven van swv PO3002 om zoveel mogelijk leerlingen hun schoolloopbaan in het regulier onderwijs te laten voltooien. Tegelijkertijd erkennen we dat we onderweg zijn richting inclusief onderwijs en dat er leerlingen zijn voor wie een gespecialiseerd onderwijsplek nog het best passende ontwikkelingsperspectief biedt. Wanneer blijkt dat een leerling in het regulier onderwijs niet voldoende tot ontwikkeling komt, kan de school via de tlv-commissie van swv PO3002 een tlv aanvragen voor het s(b)o.

Swv PO3002 hanteert een procedure voor de aanvraag van tlv's. Hierin staan criteria voor toetsing, de wijze van afstemming met ouder(s)/verzorger(s), de duur van de tlv, het type tlv en de hoogte van de bekostiging (zie bijlage 13). Het belangrijkste criterium voor verwijzing naar het s(b)o is dat een school kan

onderbouwen waarom zij of een andere reguliere school niet of onvoldoende in staat is om tegemoet te komen aan de onderwijsbehoeften van de leerling via een opp.

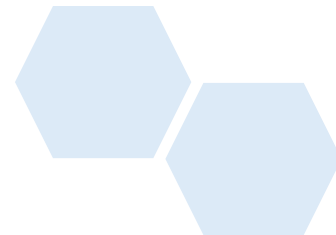
De tlv-commissie bestaat uit een voorzitter en ten minste twee inhoudsdeskundigen (zie bijlage 14). Zij behandelt de aanvragen die scholen via een vast format in het administratieve programma Ldos aanleveren binnen de wettelijke termijn van acht weken.

Als leerlingen toelaatbaar zijn verklaard tot het s(b)o, kunnen zij zich op iedere school in Nederland aanmelden. Hierbij merken we wel op dat de diverse verordeningen Leerlingenvervoer van de gemeenten aan nabije scholen de voorkeur geven. Dicht bij onze regio kunnen zij terecht op de Sponder in Roosendaal en Het Palet in Klundert voor speciaal basisonderwijs. De Mytyschool of De Kameleon (locatie Roosendaal) voor cluster 3. Voor cluster 4-onderwijs kunnen leerlingen terecht op De Fakkelt in Roosendaal.

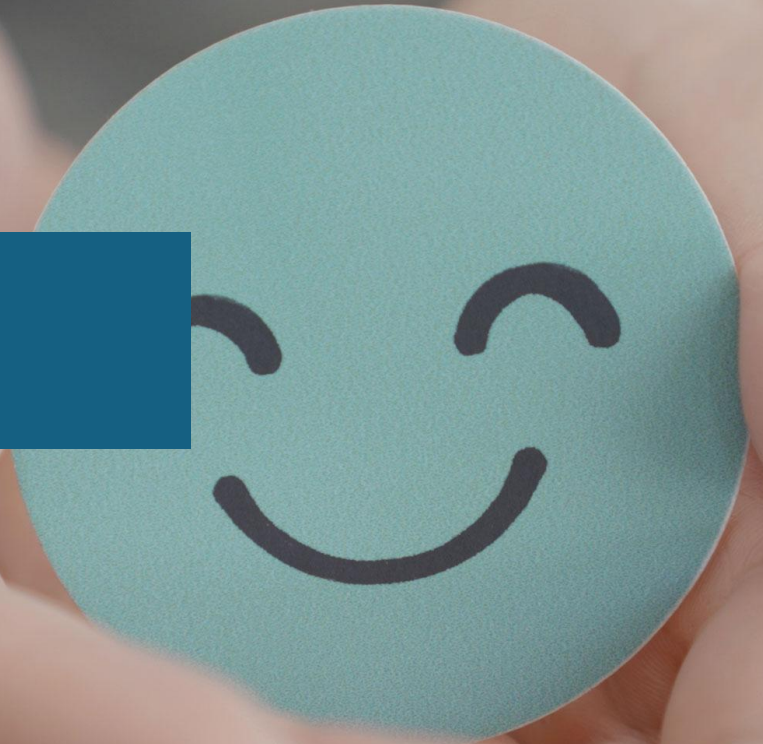
Elk jaar wordt bekeken of een leerling binnen het gespecialiseerd onderwijs de overstap kan maken naar het reguliere onderwijs. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van de voorziening Zonnewijs (zie bijlage 15). In de aankomende planperiode wordt de in de praktijk reeds ingezette werkwijze in specifieke casuïstiek nog verder uitgewerkt.

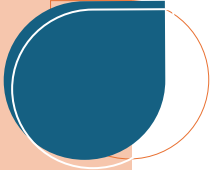
5.4. Onze arrangementen en voorzieningen

Alle arrangementen binnen swv PO3002 zijn decentraal georganiseerd. Deze zijn terug te vinden in bijlage 15. In de aankomende planperiode onderzoeken we de toeleiding waarbij aandacht is voor een mogelijke onafhankelijke rol van de interne staf van ons samenwerkingsverband. Dit in lijn met de adviezen vanuit het inspectierapport. De beschreven programma's zijn niet statisch maar spelen in op de actualiteit.

HOE BLIJVEN WE **DOEN**
WAT WE ZEGGEN

6. HOE BLIJVEN WE DOEN WAT WE ZEGGEN

Swv PO3002 vindt het belangrijk om op grond van haar maatschappelijke verantwoordelijkheid en wettelijke opdracht de kwaliteit van de organisatie te monitoren, te borgen of bij te sturen. Gezien de nauwe samenwerking met swv ROOS vo bouwen we de komende planperiode zoveel mogelijk uniformiteit in onze monitorings- en kwaliteitssystemen. In de praktijk vormen de ambities en daaruit voortvloeiende doelen en subdoelen (zie hoofdstuk 3) de basis van ons kwaliteitsbeleid. De vertaling en implementatie van het kwaliteitsbeleid binnen ons netwerk is essentieel voor het behalen van de beschreven doelen. We gaan hierbij uit van betrokkenheid, transparantie en vertrouwen.

6.1. Ons geïntegreerde kwaliteitszorgsysteem

Vanuit integraliteit is ons kwaliteitszorgsysteem opgebouwd (zie bijlage 16). De doelen zijn gebaseerd op onze wettelijke opdracht en het referentiekader van de inspectie:

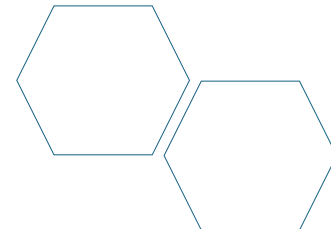
- **Verbetering van kwaliteit van inclusief onderwijs**
Door (data)gegevens en kwalitatieve ontwikkelingen te verzamelen over de kwaliteit van het onderwijs-ondersteuningsaanbod kunnen scholen met deze informatie kwalitatiever inclusief onderwijs bieden.
- **Afstemming van onderwijs-ondersteuningsaanbod**
Kwaliteitszorg helpt bij het afstemmen van onderwijsmethoden, programma's en -materialen tussen de verschillende schoolbesturen binnen swv PO3002, zodat er consistente en kwaliteitsvolle onderwijsondersteuning binnen de regio wordt aangeboden.
- **Transparantie en verantwoording**
Kwaliteitszorg zorgt voor transparantie in hoe onderwijsondersteuning wordt uitgevoerd en helpt bij het afleggen van verantwoording aan de inspectie, raad van toezicht, ouder(s)/verzorger(s) en andere betrokkenen door het inzichtelijk maken van de doelmatigheid van de ingezette middelen.

Swv PO3002 brengt hiervoor indicatoren en kpi's (meetbare/merkbare waardes) samen in een dashboard om met duidelijke drempelwaarden cyclisch (PDCA met vaste frequentie) de kwaliteit te monitoren. Dat dashboard bevat indicatoren vanuit de wettelijke opdracht (onder andere de doelmatigheid van inzet van middelen, de ontwikkelingen rondom thuiszitters en deelnamepercentages van het gespecialiseerde onderwijs) en wordt aangevuld met indicatoren uit onze ambities. Waar relevant wordt hier nauw samengewerkt met onze partners.

6.2. Kwaliteitszorg en monitoring

Ons cyclische kwaliteitsbeleid bestaat uit vier pijlers:

- **Ambitie en sturing**
Het bestuur stelt jaarlijks prioriteiten op basis van gezamenlijke analyse van data, signalen en reflecties uit het veld. Indien uit deze monitoring accentverschuivingen komen kan het jaarplan hiermee bijgestuurd worden. Deze data zorgen ook voor doelgerichte en heldere kpi's in het jaarplan.
- **Monitoring en evaluatie**
Vanuit een gedragen visie werken schoolbesturen binnen het swv PO3002 aan het inclusief onderwijs. Schoolbesturen vertalen dit naar hun eigen context. De data geven aan hoe (kwaliteitsvol) dat gebeurt. Gerichte acties in het jaarplan spelen in op trends in deze data. Bij specifieke pijnpunten per school of schoolbestuur, worden via integrale kwaliteitsgesprekken, opp-analyses, tevredenheidsmetingen en audits ontwikkelpunten signaleerd (zie verder 6.2.1.).
- **Leren en verbeteren**
We organiseren waar relevant ontwikkelteams, intervisie en themabijeenkomsten, en koppelen uitkomsten van monitoring aan concrete verbeteracties op netwerkniveau.
- **Verantwoording**
We leggen horizontaal verantwoording af aan partners over onze maatschappelijke opdracht. Verticale verantwoording betreft de formeel door de overheid vereiste

verantwoording. Deze bestaat uit ons jaarverslag (met jaarrekening die gecontroleerd wordt door een externe accountant, bestuursverslag en overige gegevens) en uit inhoudelijke en financiële voortgangsrapportages aan de raad van toezicht en inspectie.

Deze rapportages koppelen we aan dialoog met onze partners. De rapportages worden hiermee een financieel én beleidsmatig sturingsinstrument. Als de rapportages aan alle eisen van tijdigheid, juistheid en volledigheid voldoen, levert het jaarverslag geen verrassingen meer op.

6.2.1. Uitwerking van monitoring en evaluatie

Naast onze inhoudelijke ambities (hoofdstuk 3), willen we in de planperiode onze dataverwerking en het data-geïnformeerd werken versterken. Voor de monitoring van het ondersteuningsplan is concretisering van de beschreven ambities, doelen, subdoelen nodig. Dit doen we door in de jaarplannen een koppeling te maken tussen (sub)doelen en concrete activiteiten met daarbij behorende meetbare indicatoren (kpi's).

Versterken van dataverzameling en monitoring

Om onze ambities te kunnen realiseren investeren we in een zuiverdere, eenduidige en betrouwbare manier van dataverzameling. Dit betekent dat we systematisch evalueren welke data we verzamelen, hoe we die monitoren en hoe we tot gedeelde analyses komen. Daarbij werken we toe naar een gezamenlijke taal rondom indicatoren, definities en meetmomenten. We gebruiken in gezamenlijkheid met swv ROOS vo een breed palet aan gegevensbronnen, waaronder DUO, Ldos, informatie die we verkrijgen via Regionaal Bureau Leren, dashboards Passend Onderwijs, gemeentelijke data en interne bevragingen, zoals inhoudelijke en financiële verantwoording.

De indicatoren die we monitoren bestrijken het gehele stelsel van ondersteuning: leerlingenaantallen, deelname aan bao/sbo/so, schoolaanwezigheid en verzuim, thuiszitters, kwaliteit van basis-, extra- en diepteondersteuning, inzet en resultaat van tlv's, tevredenheid, samenwerking met partners, financiële doelmatigheid en interne kwaliteitscultuur. Daarnaast monitoren we voor het po onder andere doorstroomresultaten, uitstroombestemming, verblijfsduur en uitstroom in voorzieningen en de kwaliteit van extra ondersteuning.

Deze indicatoren helpen ons doelen en activiteiten meetbaar te maken. In de jaarplannen koppelen we activiteiten aan de beschreven (sub)doelen. Vervolgens kijken we met welke indicatoren deze activiteiten gemeten kunnen worden. We streven met elkaar naar een helder en herleidbare manier van rapporteren en meten.

Een voorlopige koppeling tussen indicatoren en bronnen kan er als volgt uit zien.

Thema	Indicatoren	Bronnen
Omvang en deelname	Omvang leerlingen po/vo, deelnamepercentages(b)o, terugstroom en doorstroom	DUO, dashboard Passend Onderwijs, Ldos, aanvraag overstaparrangementen
Aanwezigheid en verzuim	Aantal thuiszitters, vroegtijdige schoolverlaters, relatief en absoluut verzuim, vrijstellingen/ontheffingen, afwijking onderwijstijd	Regionaal Bureau Leren
Ondersteuningsniveau	Aantal tlv's, verlengingen, tlv per woonplaats of school, tlv's per schoolsoort	Ldos
Kwaliteit van ondersteuning	Kwaliteit basis-, extra- en diepteondersteuning, kwantiteit en kwaliteit opp's,	Inspectierapporten, interne analyses, tlv-commissies, adviesvragen
Doorstroom en uitstroom	Doorstroomresultaten uitstroombestemmingen, verblijfsduur/resultaten programma's voorzieningen, aanwezigheid/thuiszitters, terugplaatsingen vanuit go naar bao (in al haar varianten)	Dashboard/Vensters, Ldos, jaarverslagen collectieve voorzieningen

Inclusie en succes van interventies	Succes na terugstroom, inclusieve initiatieven, leerlingen in ondersteuningsklassen	Dashboard Passend Onderwijs, interne analyses interne registraties
Tevredenheid en samenwerking	Ouder- en partner samenwerking, intensiteit samenwerking netwerk, aantal klachten of bezwaarprocedures	Interne bevestigingen, ouder- en jeugdsteunpunt data
Financiën en governance	Doelmatige besteding, kwaliteit verantwoording, risicomanagement, financiële continuïteit	Interne swv-rapportages, jaarverslagen, Riskchanger
Gemeentelijke samenwerking	Achterstandsscore per wijk, data thuiszitters, leerlingen in dagbesteding	Gemeentelijke datasets, CBS

Data-geïnformeerd kwaliteitsbeleid

Het versterken van data-geïnformeerd werken is niet alleen een technische, maar vooral een inhoudelijke ontwikkeling. We ontwikkelen ons kwaliteitsbeleid door structureel te analyseren wat ondersteuningsgegevens ons vertellen over de realisatie onze ambities. Dit omvat onder andere:

- Het verbeteren van de datakwaliteit rondom tlv's, instroom, doorstroom, terugstroom (bv. vanuit het gespecialiseerd onderwijs naar regulier onderwijs).
- Het verbinden van kwantitatieve data (zoals aantallen, verzuim en deelnamepercentages) met kwalitatieve inzichten uit voortgangsgesprekken, inspectierapporten, opp-analyses en bevestigingen.
- Het ontwikkelen van meer samenhangende dashboards en formats, zodat we als swv, maar ook als schoolbesturen, sneller zicht hebben op patronen en verbetermogelijkheden.

Onze monitoring richt zich niet alleen op output (zoals aantallen en percentages), maar ook op impact en kwaliteit. Dit omvat bijvoorbeeld de mate waarin ondersteuning passend is, de samenwerking in het netwerk en de vraag of leerlingen duurzaam baat hebben van ingezette interventies.

Samenwerking met gemeenten

Omdat onderwijs en jeugdhulp steeds meer verweven zijn, onderzoeken we samen met de gemeenten hoe we onze gegevensstromen beter kunnen verbinden. Onderdeel hiervan is het verkennen van elkaars dashboards, bijvoorbeeld rondom schoolaanwezigheid, thuiszitters, ondersteuningsbehoeften en wijk-/achterstandsdata. Door gegevens te delen binnen de wettelijke kaders ontstaat een vollediger beeld van de ondersteuningsvraag, waardoor we beleid gerichter kunnen vormgeven.

Van data naar handelen

De inzet van data is nooit een doel op zich. Het is een middel en ondersteunt het gesprek over kwaliteit, inclusie en effectiviteit. Binnen onze cyclus van ondersteuningsplannen, jaarplannen en evaluaties gebruiken we data om:

- Prioriteiten voor het jaarplan te bepalen.
- Groei en risico's tijdig te signaleren.
- Interventies te toetsen op resultaat en doelmatigheid.
- Bestuurlijke en interne kwaliteitsgesprekken te voeden.
- Transparant te verantwoorden richting deelnemers, gemeenten en inspectie.

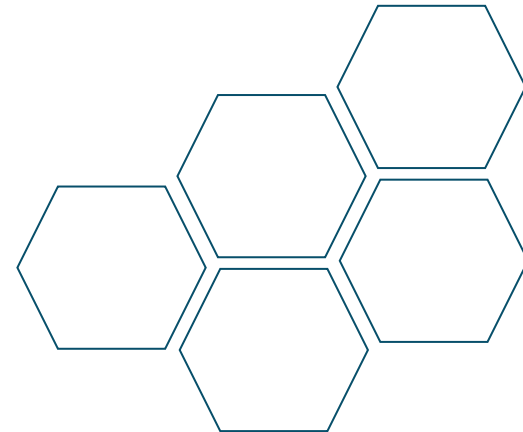
6.3. Aandachtspunten, doelen en afspraken

Zoals beschreven hechten we binnen het swv grote waarde aan een zorgvuldig en transparant systeem van kwaliteitszorg. Dit vraagt om de volgende aandachtspunten:

- Betrouwbare en zorgvuldig verzamelde gegevens: zuivere data vormt een randvoorwaarde voor goede analyses, gedeelde duiding en onderbouwde besluitvorming.
- Samenwerking met verschillende partners: in de komende planperiode richten we ons op het versterken van onze gezamenlijke informatiepositie bijvoorbeeld in samenwerking met de gemeenten.
- Expliciete en relevante kwaliteitsindicatoren: om doelen te evalueren, zijn duidelijke indicatoren nodig. De komende planperiode ontwikkelen we deze voort in onze jaarplannen.

- Duidelijke afspraken over monitoring, terugkoppeling en evaluatie: in de komende planperiode evalueren we onze afspraken en stellen we deze bij waar nodig.

Ons uitgangspunt is dat kwaliteitszorg een gezamenlijke verantwoordelijkheid is: we analyseren samen, trekken gezamenlijk conclusies en sturen doelgericht bij om de kwaliteit van ondersteuning en onderwijs verder te verbeteren. Zo blijven we doen wat we zeggen.

DOELMATIGE INZET VAN DE
MIDDELEN: ZO DOEN WE DAT

7. DOELMATIGE INZET VAN DE MIDDELEN: ZO DOEN WE DAT

Swv PO3002 ontvangt haar middelen voor het grootste deel rechtstreeks van de overheid (DUO). De ondersteuningsbekostiging voor het speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs wordt in mindering gebracht op de middelen van het samenwerkingsverband op basis van afgegeven tlv's sbo en so en gaat rechtstreeks naar de scholen voor speciaal (basis)onderwijs. Swv PO3002 zet de beschikbare middelen in om vanuit haar wettelijke opdracht de ambities te realiseren. We maken daarbinnen nog een extra slag richting beleidsrijker begroten en we voeren een strategische discussie over het meest passende verdeelmodel in de route naar inclusiever onderwijs. In de komende ondersteuningsplanperiode gaan we hiervoor met elkaar op pad in een zorgvuldig proces waarbij we balanceren tussen de wettelijke kaders en de benodigde veranderingen om de inhoudelijke doelen te behalen.

7.1. Organisatie- en financieel model

Sinds de oprichting van swv PO3002 hanteren we als financieel model het zogeheten schoolmodel. Hierbij gaan zoveel mogelijk middelen rechtstreeks naar de schoolbesturen en daarmee de scholen. Dit geeft de schoolbesturen maximale invloed op de inrichting van de ondersteuning voor leerlingen en leerkrachten op hun diverse scholen. Onze ervaring de afgelopen jaren leerde, dat voorzieningen die voor meerdere scholen/besturen toegankelijk zijn, nodig waren om het dekkend netwerk voor passend onderwijs te realiseren. In de meerjarenbegroting in dit ondersteuningsplan is dit zichtbaar door het inzetten van middelen voor onder andere de exploitatie van startgroepen, hybride hb-voorzieningen en onderwijsarrangementen.

Leerlingprognose

Het aantal leerlingen in het regulier basisonderwijs blijft de komende peildata naar verwachting redelijk constant. In het speciaal basisonderwijs stuurt het samenwerkingsverband op een daling van het deelnamepercentage naar 1,58% in 2030. Bij de prognose van het speciaal onderwijs is slechts een lichte daling voorzien. De inzet op inclusiever onderwijs wordt hier minder snel zichtbaar vanwege het toepassen van het leer- en ontwikkelrecht (Ambitie 2 Doel 2).

Leerlingen op teldatum	1-2-2025	1-2-2026	1-2-2027	1-2-2028
ba0	13.088	13.161	13.075	13.095
sb0	293	260	244	225
Totaal leerlingen ba0 en sb0	13.381	13.421	13.319	13.320

Schoolmaatschappelijk werk

Totaal achterstandscores

1-2-2025	1-2-2026	1-2-2027	1-2-2028
5.517	5.517	5.517	5.517

Aan het svwpo, waarvan de som van de achterstandscores van de scholen binnen het svw 1 of meer is, wordt een bedrag van € 0 per achterstandscore toegekend. De gegevens voor deze invoer kan het svw zelf verzamelen, voorlopig schatten of uit de meest recente beschikking overnemen.

Leerlingen met een tiv van het svw op teldatum	1-2-2025	1-2-2026	1-2-2027	1-2-2028
sb0 leerlingen	274	243	228	210
so leerlingen				
categorie 1 (laag)	220	207	206	202
categorie 2 (midden)	37	42	40	39
categorie 3 (hoog)	43	41	39	39
Totaal so	300	290	285	280

In het eerste vak in bovenstaande tabel (leerlingen op teldatum) wordt het totale aantal leerlingen in het basisonderwijs en speciaal basisonderwijs (sbo Het Palet en sbo De Sponder) weergegeven.

In het tweede vak in de tabel (leerlingen met een tlv van het swv op teldatum) worden het aantal leerlingen uit het gespecialiseerd onderwijs met een tlv van swv PO3002 weergegeven.

In 2025 is het totale aantal leerlingen op het sbo 293, maar het aantal leerlingen met een tlv van swv PO3002 op de teldatum is 274. Dat betekent dus dat er ook leerlingen op onze sbo-scholen zitten met een tlv van een ander swv.

Het samenwerkingsverband maakt in de planperiode verdere afspraken met het gespecialiseerd onderwijs over terugbetaling van middelen bij deeltijdonderwijs.

Uitputting van de bekostiging

Uitputting van de bekostiging doet zich voor wanneer de baten van het samenwerkingsverband (Rijksbijdragen) bedoeld voor de bekostiging van de tlv's afgegeven door het samenwerkingsverband voor het so en sbo, lager zijn, dan de kosten van deze tlv's. Als dit zich voordoet, dragen de deelnemende besturen bij om dit tekort aan te vullen. DUO houdt de bedragen rechtstreeks in op de reguliere bekostiging van de schoolbesturen op basis van een bedrag per leerling. Op basis van de bovenstaande leerlingprognose verwachten we niet dat dit binnen de planperiode bij het samenwerkingsverband van toepassing zal zijn.

Vangnetbepaling

Bij een meer dan gemiddelde groei van het aantal leerlingen in het gespecialiseerd onderwijs na de teldatum van 1 februari wordt de vangnetregeling toegepast. Het samenwerkingsverband gaat beleid opstellen op basis waarvan meer grip ontstaat op de instroom na de teldatum 1 februari. De kwaliteit van onderwijs vormt hierbij vanzelfsprekend een element. Het streven is om de middelen die nu gereserveerd zijn in de meerjarenbegroting voor het uitvoeren van de vangnetregeling (jaarlijks € 100.000) te kunnen besteden aan de ambities en doelen in dit ondersteuningsplan.

7.2. Ondersteuningsmiddelen

Het samenwerkingsverband maakt gebruik van een programmabegroting. De indeling in programma's is gerelateerd aan onze drie ambities en de bijbehorende doelen en daarvoor vastgestelde activiteiten, indicatoren en kpi's. Hierdoor wordt het monitoren van doelmatige inzet van middelen transparanter. De schoolbesturen verantwoorden de inzet van middelen en de gerealiseerde resultaten op de doelen via hun schriftelijke en mondelinge verantwoording met het samenwerkingsverband (jaarverslagen, verantwoordingsdocumenten en gesprek met de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband) en via dialoog in de deelnemersraad.

Inzet op inclusiever onderwijs

Om een volgende stap naar inclusief onderwijs te kunnen maken (Ambitie 1) verwachten we, in voortzetting op het vorige plan, dat steeds meer besturen hiermee aan de slag gaan en daar (een deel van) de ondersteuningsmiddelen voor inzetten. Op basis van de meerjarenbegroting, waarin een daling van het deelnamepercentage sbo en dus een daling van de verplichte afdrachten sbo opgenomen zijn, komen binnen de planperiode steeds meer middelen beschikbaar om de beweging naar inclusie te kunnen ondersteunen. De besteding van dit extra budget is afhankelijk van het verdeelmodel.

Verdeelmodel ondersteuningsmiddelen

De hoogte van de budgetten wordt door middel van de (meerjaren)begroting vastgelegd. Bij de vaststelling van het verdeelmodel hanteren we de volgende principes:

- De besturen moeten maximale (financiële) ruimte krijgen om zelf keuzes te kunnen maken in het bieden van passend onderwijs/inclusiever onderwijs voor de leerling populatie op de scholen.
- We streven naar een eerlijke verdeling: een verdeling die recht doet aan de werkelijke inspanningen die schoolbesturen leveren waarbij we aandacht hebben voor de bedrijfsvoering van iedere bestuur.
- Voor de beweging naar inclusiever onderwijs is de inzet van specialisten noodzakelijk. De komende jaren werken we uit hoe specialisten uit het gespecialiseerde onderwijs en al betrokken bij reguliere scholen, ingezet worden.

De wijze van bekostiging vanuit de overheid is niet altijd ondersteunend aan de maatschappelijke opdracht voor inclusie. We spelen daarop in door de tijd te nemen voor verdere analyse richting begroting 2027 en begroting 2028.

Fase 1: 2026

Augustus- december 2026: de verdeling blijft conform begroting 2026 en conform het verdeelmodel bij het Ondersteuningsplan 2022-2026. Dit betekent dat de ondersteuningsmiddelen in de meerjarenbegroting 2026-2030 worden herverdeeld over de doelen in het nieuwe ondersteuningsplan 2026-2030. De budgetten worden verdeeld over de schoolbesturen op basis van een bedrag per leerling, met uitzondering van de verdeling van het budget voor arrangementen waarbij een bonus-malus regeling van toepassing is op basis van het aantal verwijzingen.

Fase 2: Analyse – juni-november 2026

Vooruitlopend op de meerjarenbegroting 2027 voeren we in de DNR van juni en september 2026 het gesprek over een ander verdeelmodel. We onderzoeken mogelijke nieuwe variabelen anders dan de verdeling op basis van leerlingenaantal. Enkele van deze te onderzoeken variabelen zijn vaste voet, CBS-achterstandsscore, inzet specialisten sbo/so en waarderend kader voor arrangementsmiddelen.

Fase 3: 2027

Aangepaste meerjarenbegroting als er sprake is van het gebruik van nieuwe variabelen inclusief mogelijk flankerend beleid in een overgangsfase.

Voortzetting gesprek rondom het gewijzigde verdeelmodel.

Fase 4: 2028

Vastgesteld verdeelmodel met het oog op de resterende tijd van het ondersteuningsplan.

7.3 Voorzieningen: startgroepen, hybride hb-voorzieningen en onderwijsarrangementen

Het samenwerkingsverband heeft op basis van vastgesteld beleid in de meerjarenbegroting middelen gereserveerd voor een aantal voorzieningen. Er worden drie startgroepen bekostigd en twee hybride hb-voorzieningen. Daarnaast zijn middelen beschikbaar voor enkele onderwijsarrangementen. Jaarlijks vindt op basis van kwantitatieve en kwalitatieve data evaluatie plaats, waarna vervolgens het gesprek in de deelnemersraad plaatsvindt over de continuering, uitbreiding of beëindiging van deze voorzieningen en de financiële consequenties hiervan.

7.4 Meerjarenbegroting 2026-2030

De meerjarenbegroting is de financiële vertaling van het in het Ondersteuningsplan 2026-2030 geformuleerde beleid, zoals beschreven in de drie ambities. De meerjarenbegroting geeft de inzet van middelen op hoofdlijnen weer. Een concrete invulling van activiteiten en de verdeling van de financiële middelen komt terug in de jaarplannen en uitvoeringsplannen binnen de kaders van de begroting.

De actualiteit kan in de planperiode leiden tot wijzigingen in de meerjarenbegroting. Die mogelijke effecten zijn nu niet meegenomen in de meerjarenbegroting.

filter

van: 2025

tot: 2030

Goedgekeurde begroting						
Baten	2025	2026	2027	2028	2029	2030
lichte ondersteuning	5.046.253	5.380.200	5.548.865	5.726.112	5.985.591	6.148.337
zware ondersteuning	7.114.403	7.689.794	7.980.559	8.176.561	8.463.376	8.739.594
regeling schoolmaatschappelijk werk	81.617	96.786	100.174	103.680	107.308	111.064
overige baten	0	0	0	0	0	0
groeimekte subsidies en bijdragen voor specifieke programma's in het ondersteuningsplan	586.659	312.706	77.255	77.674	14.816	15.261
Totaal baten	12.825.932	13.379.585	13.706.852	14.084.026	14.521.092	15.029.256

Goedgekeurde begroting						
Verplichte afdrachten	2025	2026	2027	2028	2029	2030
afdracht sbo	2.087.523	2.014.996	1.848.568	1.796.136	1.712.237	1.834.191
afdracht so	5.697.737	5.709.179	5.739.660	5.816.375	5.927.340	6.134.797
totaal afdrachten	7.785.260	7.724.175	7.608.228	7.612.510	7.639.578	7.968.989
Programma 1 Ambitie 1 Doel 1 Onderwijs draagt bij aan inclusie	1.575.000	1.768.250	2.110.139	2.204.194	2.465.490	2.539.108
Programma 2 Ambitie 1 Doel 2 Goede communicatie en samenwerking met ouders/in	96.246	103.498	106.230	109.034	111.913	114.868
Programma 3 Ambitie 2 Doel 1 Onderwijs accepteert haar rol in kwijtschuldigheid	1.474.774	1.855.732	1.911.301	1.968.586	2.027.642	2.070.144
Programma 4 Ambitie 2 Doel 2 Bevorderen schoolaanwzigheid	62.103	168.808	155.239	158.674	144.862	148.470
Programma 5 Ambitie 2 Doel 3 Doorlopende lijn van ondersteuning is stevig verankerd	65.843	73.619	76.196	78.863	81.623	84.479
Programma 6 Ambitie 3 Doel 1 De partners kennen elkaar en werken samen over de eigen domeinen heen	200.000	293.886	300.029	308.346	315.843	323.522
Programma 7 Ambitie 3 Doel 2 Ondersteuning afgestemd op alle leerlingen	846.689	851.822	815.957	838.159	861.594	890.719
Programma 8 Ambitie 3 Doel 3 De relatie tussen regulier en gespecialiseerd onderwijs is versterkt	111.300	206.696	226.045	230.456	235.022	239.748
Programma 9 Bestuur, organisatie en administratie	608.391	648.089	580.047	593.850	693.004	648.135
totaal programma's	5.040.346	5.970.480	6.282.182	6.490.162	6.876.993	7.059.194
Totaal lasten	12.825.606	13.694.655	13.890.410	14.102.673	14.516.571	15.028.182
Resultaat	326	-315.069	-184.558	-18.647	4.521	1.074

7.5 Vermogenspositie samenwerkingsverband

Het samenwerkingsverband heeft de afgelopen jaren gestuurd op de afbouw van haar bovenmatige reserves. Na 2026 heeft het samenwerkingsverband op basis van de meerjarenbegroting 2026-2030 een eigen vermogen onder

de signaleringswaarde van de Inspectie van het Onderwijs (3,5% van de brutobaten). De verwachting is dat dit ook zo blijft tussen 2027 en 2030. Het samenwerkingsverband houdt het eigen vermogen nauw in de gaten en zorgt ervoor dat het voldoende in staat blijft om aan haar financiële verplichtingen te voldoen (streefwaarde solvabiliteit > 30% ofwel 70% van de passiva mogen bestaan uit kort- en langlopende) schulden. Op basis van een risicoanalyse wordt de benodigde risicobuffer bepaald.

Doordat het samenwerkingsverband na 2026 geen bovenmatige reserves meer heeft, is er geen ruimte meer voor de uitgave van extra middelen. Een strakke sturing op het budget van het samenwerkingsverband is noodzakelijk. Het samenwerkingsverband streeft naar een gemiddelde rentabiliteit van 0%.

7.6. Risicoanalyse

Een risico is een gebeurtenis of een ontwikkeling die, in meer of mindere mate het bereiken van de doelen van het samenwerkingsverband in de weg staat, dan wel de continuïteit van het samenwerkingsverband bedreigt. We maken een onderscheid in risico's op drie gebieden: netwerkorganisatie, context en werkorganisatie.

Netwerkorganisatie

Swv PO3002 is een netwerkorganisatie. Het bereiken van de doelstellingen van het samenwerkingsverband kan enkel gerealiseerd worden met goede samenwerking. Het zijn van een netwerkorganisatie heeft een aantal risico's waarvan we de relevantste benoemen:

- Verantwoordelijkheden: binnen PO3002 zijn de formele lijnen tussen RvT-bestuurder-DNR vastgelegd in de statuten. PO3002 kan tegelijkertijd enkel haar doelen behalen als de (zwaarwegende) advisering positief is. Dit vraagt bij het initiëren en vaststellen van beleid een heldere cyclus waarbij aandacht voor de eigenheid in visie, beleid, structuur en cultuur van ieder onderwijsbestuur van belang is.
- Samenwerking: het opbouwen en onderhouden van een effectief netwerk kost tijd en energie. Vertrouwen is daarbij een sleutelwoord. PO3002 heeft doorzettingskracht in plaats van doorzettingsmacht wat voortdurende betrokkenheid bij elkaar noodzakelijk maakt. Bewustzijn van en

openheid over het spanningsveld tussen eigen bestuurlijk belang en samenwerkingsverbandbelang hoort daar ook bij.

- Relaties: voortdurende wisseling van deelnemende vertegenwoordigers van leden vraagt aandacht. Gezamenlijke visie vertalen naar praktische uitvoering vraagt om goede afstemming bij het maken van keuzes. Zeker in tijden waar middelen onder druk staan.

PO3002 speelt in op de eigenheid van een netwerkorganisatie door in te zetten op een stabiele structuur binnen de eigen organisatie, het vormgeven en implementeren van heldere processen in afstemming met de partners en door te investeren in het opbouwen van een samenwerkingscultuur.

Inhoudelijke context

Naast bovenstaande algemene risico's van een netwerkorganisatie, houdt de specifieke inhoudelijke context waarbinnen PO3002 functioneert, een aantal risico's in zich:

- Het spanningsveld tussen de weg naar inclusief onderwijs en de wettelijke kaders van passend onderwijs.
- Afhankelijkheid van gemeentelijk beleid en middelen (bijvoorbeeld inzet jeugdprofessionals) en de capaciteit van jeugdhulpverlening voor de ondersteuning van leerlingen in onze regio. Het wegvallen van deze inzet kan leiden tot een andere inzet van middelen van PO3002. Hierbij valt te denken aan een hogere deelname aan gespecialiseerd onderwijs en een toename van thuiszitters.
- PO3002 maakt deel uit van verschillende regio-indelingen. Zo is het Regionaal Bureau Leren (RBL) een samenwerking van zestien gemeenten, heeft West-Brabant-West hierbinnen met vijf gemeenten een samenwerking en bestaat de jeugdhulpregio uit negen gemeenten.
- Wijzigingen in structuur voortvloeiend uit toekomstig beleid naar aanleiding van het advies van Rene Peeters. De motie Soepboer was aanleiding voor dit advies (zie bijlage 9).
- PO3002 bevindt zich in haar werkveld in een continuüm van wiegje naar participatie in de samenleving. Structuren op voorschoolse voorzieningen en in het voortgezet onderwijs beïnvloeden de context. Kennis

en ervaring van deze werkterreinen en gezamenlijke aandacht voor de overgangen zijn noodzakelijk om een doorgaande ontwikkellijn van leerlingen te realiseren.

- Het ontwikkelrecht met daarbij het ontstaan van nieuwe doelgroepen kan de druk op PO3002 opvoeren. Specifiek aandachtspunt is hierbij cluster-3-onderwijs.
- Druk op het dekkend netwerk van voorzieningen door capaciteitsproblemen. Dit kan leiden tot (gedeeltelijk) thuiszitten. Ook worden soms partijen van buiten het (bekostigd) onderwijs ingezet, wat risico's kan geven voor de kwaliteit van het onderwijs en de veiligheid van leerlingen
- Herverdelingsrisico's tussen besturen en de financiële impact van mogelijke systeemwijzigingen op individuele deelnemers.

Swv PO3002 speelt op bovenstaande context bepaalde risico's in door voeling te houden met het politieke speelveld en het beleidsveld en waar mogelijk invloed uit te oefenen. Ook is aanspreken op taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden, regie en eigenaarschap hierbij van belang.

Organisatie

Om de risico's van de organisatie goed in beeld te brengen is een risicoanalyse met behulp van Riskchanger uitgevoerd in december 2025. In deze risicomonitor wordt aan de hand van zes hoofdstukken inzicht gecreëerd in welke risico's de organisatie van PO3002 loopt op de terreinen:

- Strategie en beleid
- Financiën
- Personeel en organisatie
- ICT en privacy
- Onderwijskwaliteit
- Huisvesting en Facilitair

Dit gebeurt met een vaste systematiek, waarin het volgende wordt gevraagd:

- Hoe groot is de kans dat het risico optreedt

- Hoe hoog is de impact als het risico optreedt
- Vragen over beheersmaatregelen bij de risico's

Het rapport is ingevuld door bestuurder en controller. Bij vragen die de beoordeling van het bestuur betroffen is de Raad van Toezicht betrokken.

De risico's op het gebied van **strategie en beleid** zijn over het algemeen gering te noemen. Opvolging van een aantal thema's (gewijzigde wet- & regelgeving, continuïteit in aansturing) vragen om aandacht in 2026. Ook is aandacht voor communicatiestromen richting bestuur, DNR en RvT en verdere doorstroom naar relevante stakeholders een aandachtspunt.

Financiën is met een externe controller goed geborgd maar vraagt desalniettemin voortdurende aandacht. Stijging van verwijzingen naar het gespecialiseerd onderwijs heeft een directe impact op het budget voor reguliere schoolbesturen. Het opzetten van een systeem van controle op kwartaalbasis en borging op schrift van processen is noodzakelijk. Een groot aantal activiteiten worden nu bekostigd vanuit subsidies. Het wegvallen hiervan vraagt tijdig aandacht om structurele inbedding te garanderen.

Personeel en organisatie. De vele onzekerheden en wisselingen in aansturing van het personeel hebben geleid tot de noodzaak het beleid te borgen en te optimaliseren. De visie van de RvT over de bestuurlijke aansturing is hierbij beslissend voor toekomstig beleid. De kleine organisatie PO3002 is kwetsbaar.

ICT&privacy. De reguliere externe processen zijn goed geborgd bij onze externe leverancier Lantack. Voor Ldos is actualiseren van bestaande processen en gewoonten noodzakelijk. Onze AVG en activiteiten rondom het normenkader zijn goed geborgd.

Onderwijskwaliteit vraagt aandacht bij de verantwoording daar dit door de huidige inrichting van PO3002 gedecentraliseerd is. De verantwoordelijkheid voor een correcte leerlingenadministratie ligt bij de

schoolbesturen. Het swv zorgt voor een juiste registratie in Ldos van leerlingen met extra ondersteuning, waarbij het swv direct betrokken is.

Huisvesting en facilitair. Onze verhuurder KPO zorgt voor de diverse huisvestingsvereisten. Het inkoopbeleid is helder en wordt toegepast.

Uit de totale risicoanalyse komt een benodigde bruto risicobuffer (voor extra te nemen beheersmaatregelen) van €1.288.750. De signaleringswaarde van de Inspectie bedraagt 3,5% van de brutobaten (op basis van de begroting 2026 €468.284). Het samenwerkingsverband zal in de planperiode extra beheersmaatregelen nemen om de kans en impact van de belangrijkste risico's te verminderen.

- Actualiseren KPI's met een directe relatie richting doelmatige besteding van middelen.
- Actualiseren van verantwoording met directe relatie tot ambities en doelen. Met daarbij structurele planning van bestuursgesprekken.
- Het vervolledigen en afronden van het personeelsbeleid (inclusief verzuimbeleid en FUWA). Het opstellen van een strategische personeelsplanning (inclusief detacheringsbeleid en verzuimbeleid) hoort daarbij. Heel concreet is het opvullen van vacatures met tijdelijk en zo mogelijk vast personeel een aandachtspunt.
- In kaart brengen van de implicaties en oplossingen bepalen in het kader van eigen risico dragerschap.
- Afronden handboek AO&IC, inclusief procedures en actieplannen.

Als blijkt, dat ook na het nemen van extra beheersmaatregelen, de benodigde risicobuffer hoger is dan de signaleringswaarde, zal binnen het samenwerkingsverband een nieuwe benodigde risicobuffer worden vastgesteld en verwerkt in de meerjarenbegroting.

TOT SLOT

TOT SLOT

Verandering is de constante in ons leven, en zeker ook in het leven van een kind. Met de samenstelling van dit plan gingen we samen op pad, en met de implementatie ervan gaan we bestaande wegen behouden en aanpassen. Ook gaan we nieuwe wegen ontdekken en onderzoekend verder op weg naar inclusiever onderwijs.

Neem de bocht, en als je wilt vlieg je er zingend uit

Klim de berg, en als je mag, stop je vlak voor de top

Volg de lijn, en als het je past, blijf je er steeds binnen

Dwaal doorlopend, als je botst, sta je even stil en kijkt wat nu

(vrije interpretatie naar Morre)

Niet alles is in woorden te vatten. Hoe zorgvuldig ook vastgelegd, is er altijd ruimte voor interpretatie. Bij onduidelijkheid beslist het bestuur van swv PO3002.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Afkortingen/begrippenlijst

Afkorting	Term
AWB	Algemene Wet Bestuursrecht
DNR	Deelnemersraad
IB	Intern begeleider
KC	Kwaliteitscoördinator
KPI	Key Performance Indicator
LEA	Lokaal Educatieve Agenda
MR	Medezeggenschapsraad
OCW	Onderwijs Cultuur en Wetenschap
OJS	Ouder- en Jeugdsteunpunt
OOGO	Op Overeenstemming Gericht Overleg

OP	Ondersteuningsplan
Opp	Ontwikkelingsperspectiefplan
OPR	Ondersteuningsplanraad
RBL	Regionaal Bureau Leren
REA	Regionale Educatieve Agenda
Rvt	Raad van Toezicht
So	Speciaal onderwijs
Sbo	Speciaal basisonderwijs
Swv	Samenwerkingsverband
Tlv	Toelaatbaarheidsverklaring
LKC	Landelijke Klachten Commissie
AVG	Algemene verordening Gegevensbescherming
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
WBW	West-Brabant West

- Bijlage 2: Toezichtkader van de inspectie
- Bijlage 3: Uitgebreide evaluatie
- Bijlage 4: Regiovisie West-Brabant
- Bijlage 5: Manifest Kansengelijkheid
- Bijlage 6: Basisprincipes opstellen ontwikkelingsperspectief
- Bijlage 7: Lijst scholen per stichting
- Bijlage 8: Toezichtvisie
- Bijlage 9: Motie Soepboer
- Bijlage 10: Thuiszitterspact
- Bijlage 11: Proces nieuwkomers
- Bijlage 12: Basisondersteuning
- Bijlage 13: Tlv criteria
- Bijlage 14: Werkwijze tlv-commissie
- Bijlage 15: Uitwerken arrangementen en voorzieningen
- Bijlage 16: Kwaliteitsnotitie